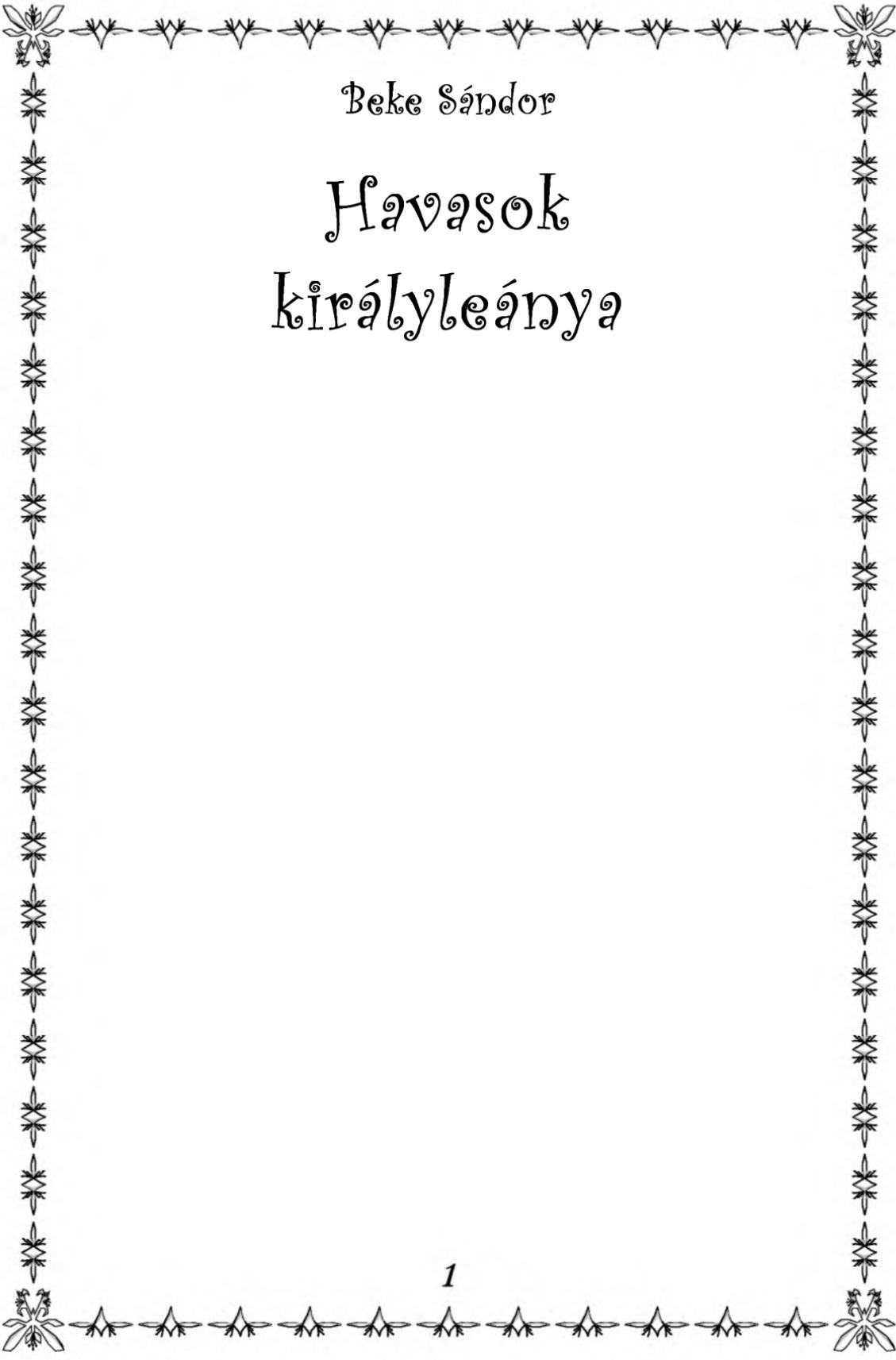

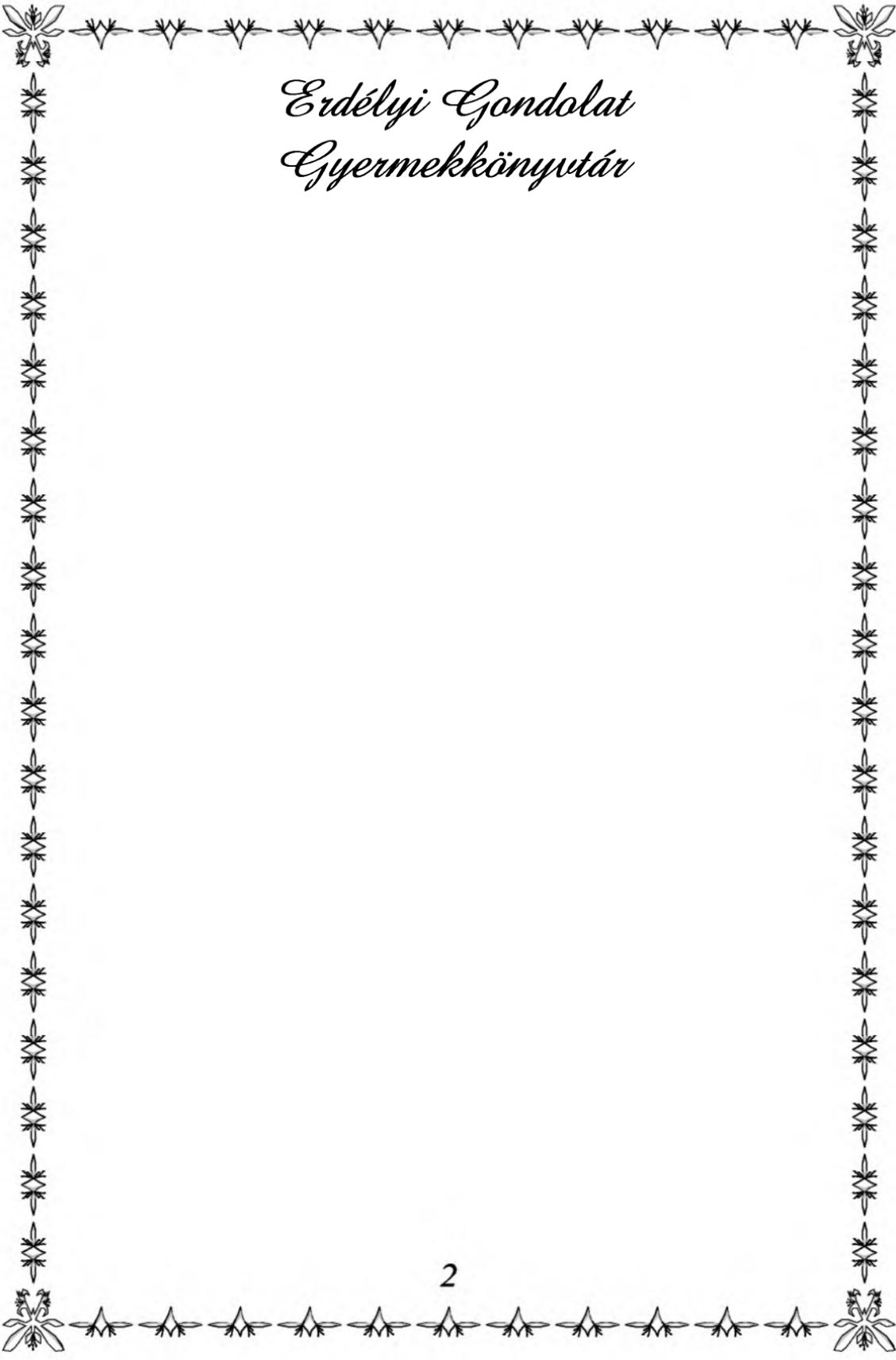
Beke Sándor

Havasok királyleánya

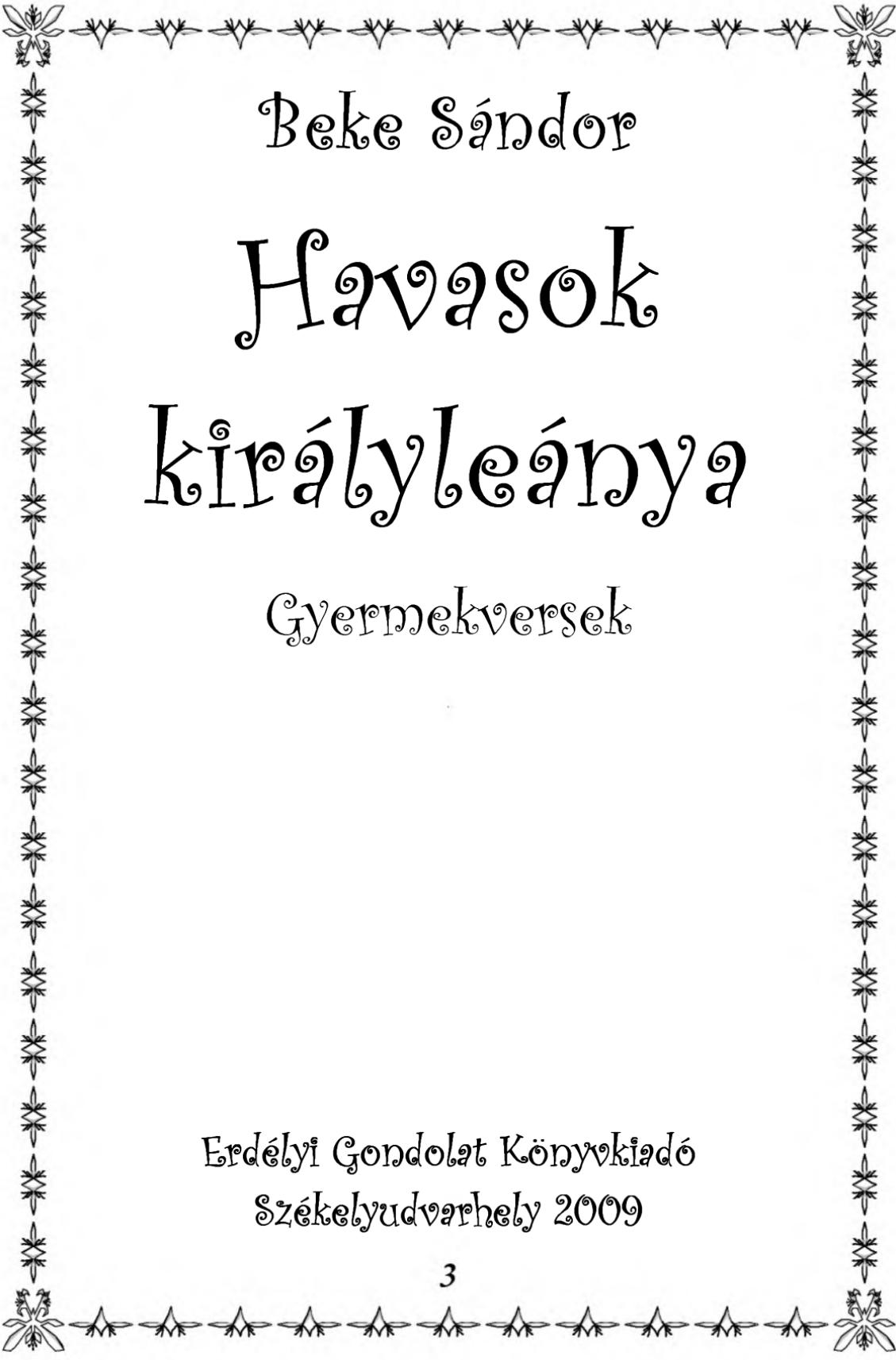
A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame with larger, more complex designs at the corners.

Beke Sándor

Havasok
királyleánya

Erdélyi Gondolat
Gyermekkönyvtár

Beke Sándor

Havasok

királyleánya

Gyermekversek

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2009

AZ ERDÉLYI GONDOLAT
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

BRAUCH MAGDA
CSEKE GÁBOR
CSEKE PÉTER
CSIRE GABRIELLA
FODOR SÁNDOR
GÁBOR DÉNES
JANCSIK PÁL
NAGY PÁL
P. BUZOGÁNY ÁRPÁD
PÉNTEK JÁNOS

© Beke Sándor, 2009

A borító és a kötet illusztrációit
PÉTER KATALIN
készítette

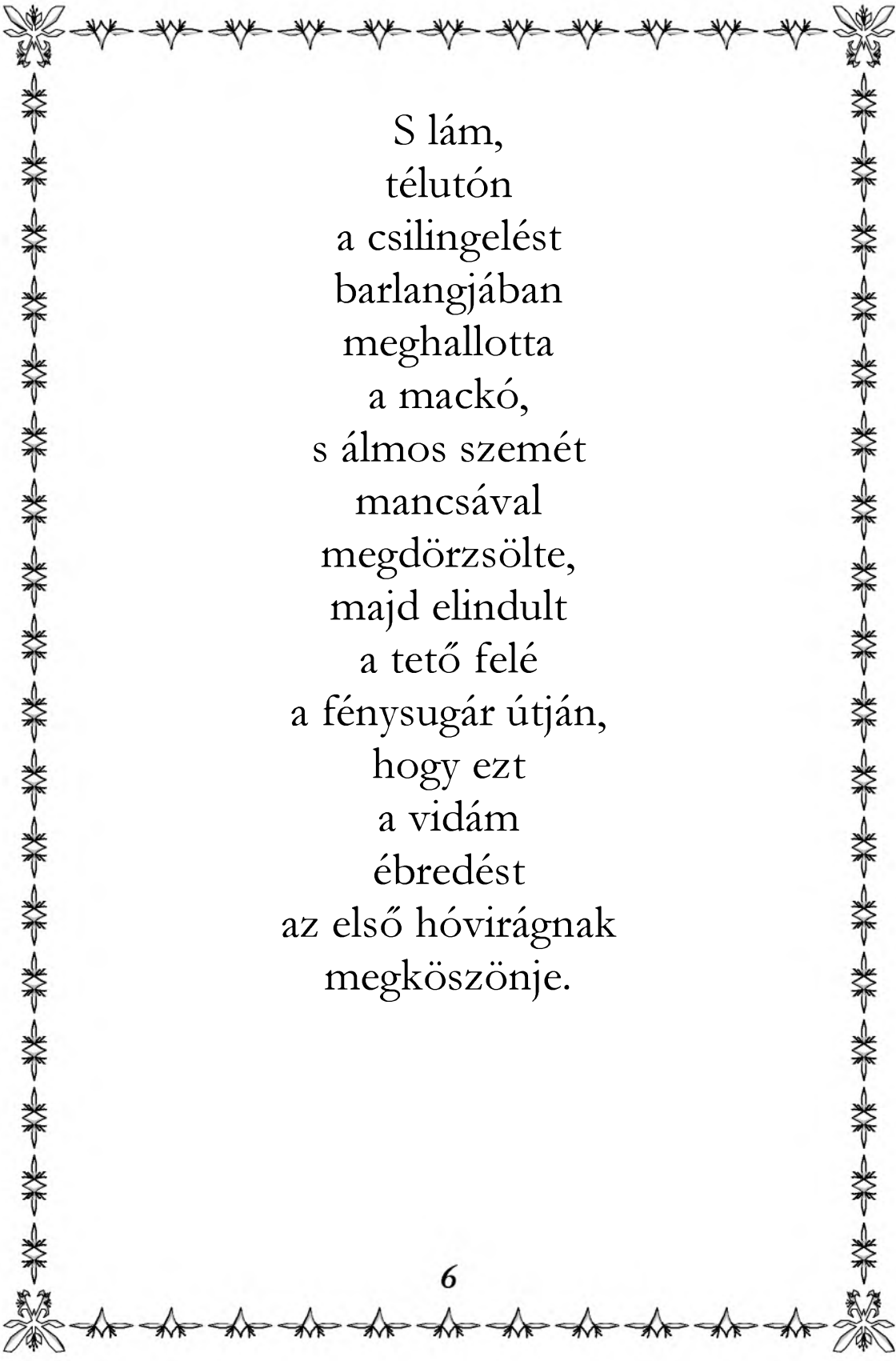
A borítót
Beke Sándor-Olivér
tervezte

ISBN 978–973–8320–98–7

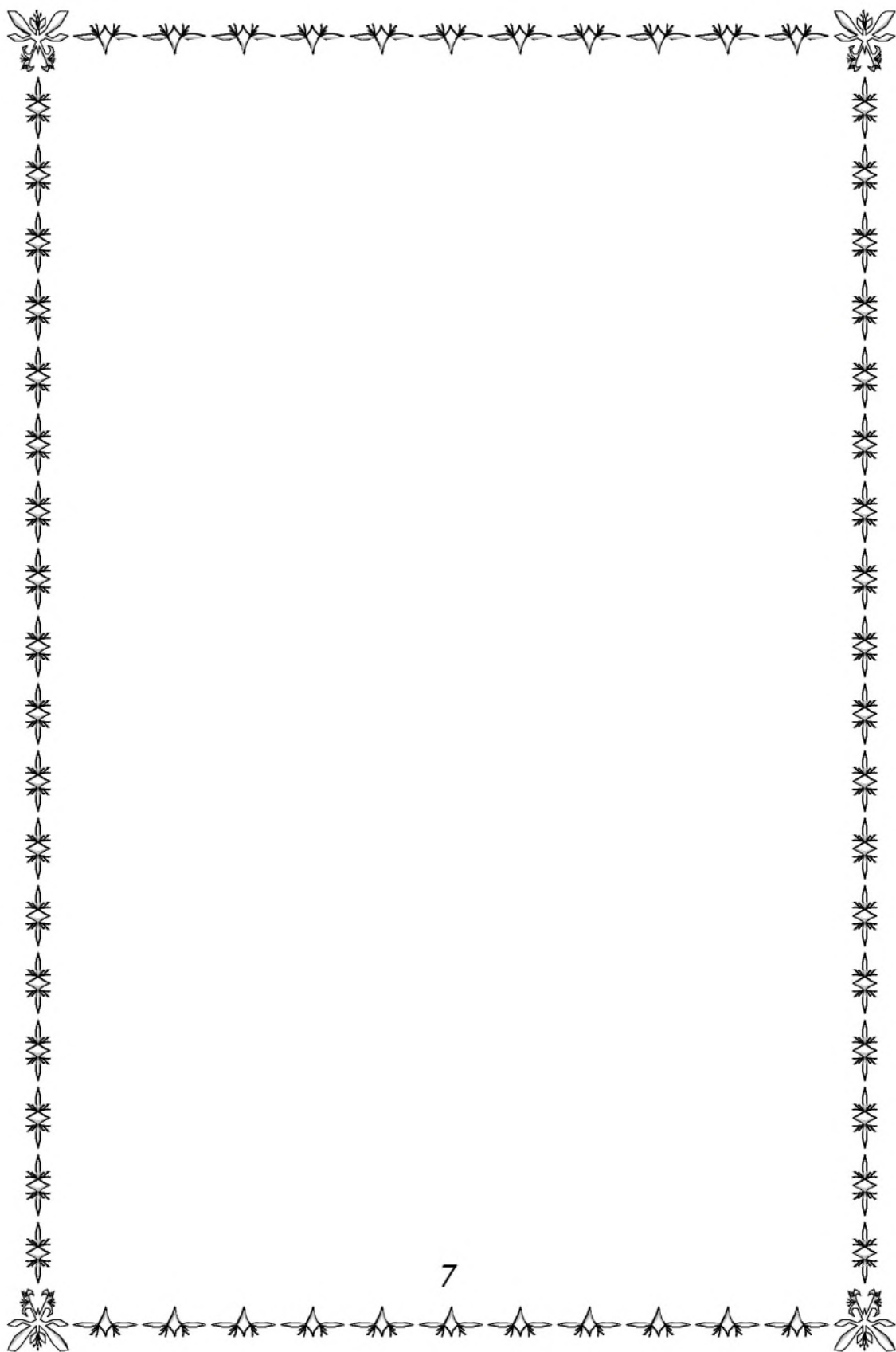
A decorative border of stylized floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

A mackó és a hóvirág

Fent a hegyen,
napfényes tisztáson
kis őzike
lábnyomában
kinyílt
a hóvirág,
zsenge szárán
fehér szirmait
megbillenti
a szél,
s mint egy
apró csengettyű,
kedvesen,
finoman
ébresztőt
csilingel
az erdő szélén.

A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and smaller, simpler ones along the sides.

S lám,
télutón
a csilingelést
barlangjában
meghallotta
a mackó,
s álmos szemét
mancsával
megdörzsölte,
majd elindult
a tető felé
a fénysugár útján,
hogy ezt
a vidám
ébredést
az első hóvirágnak
megköszönje.

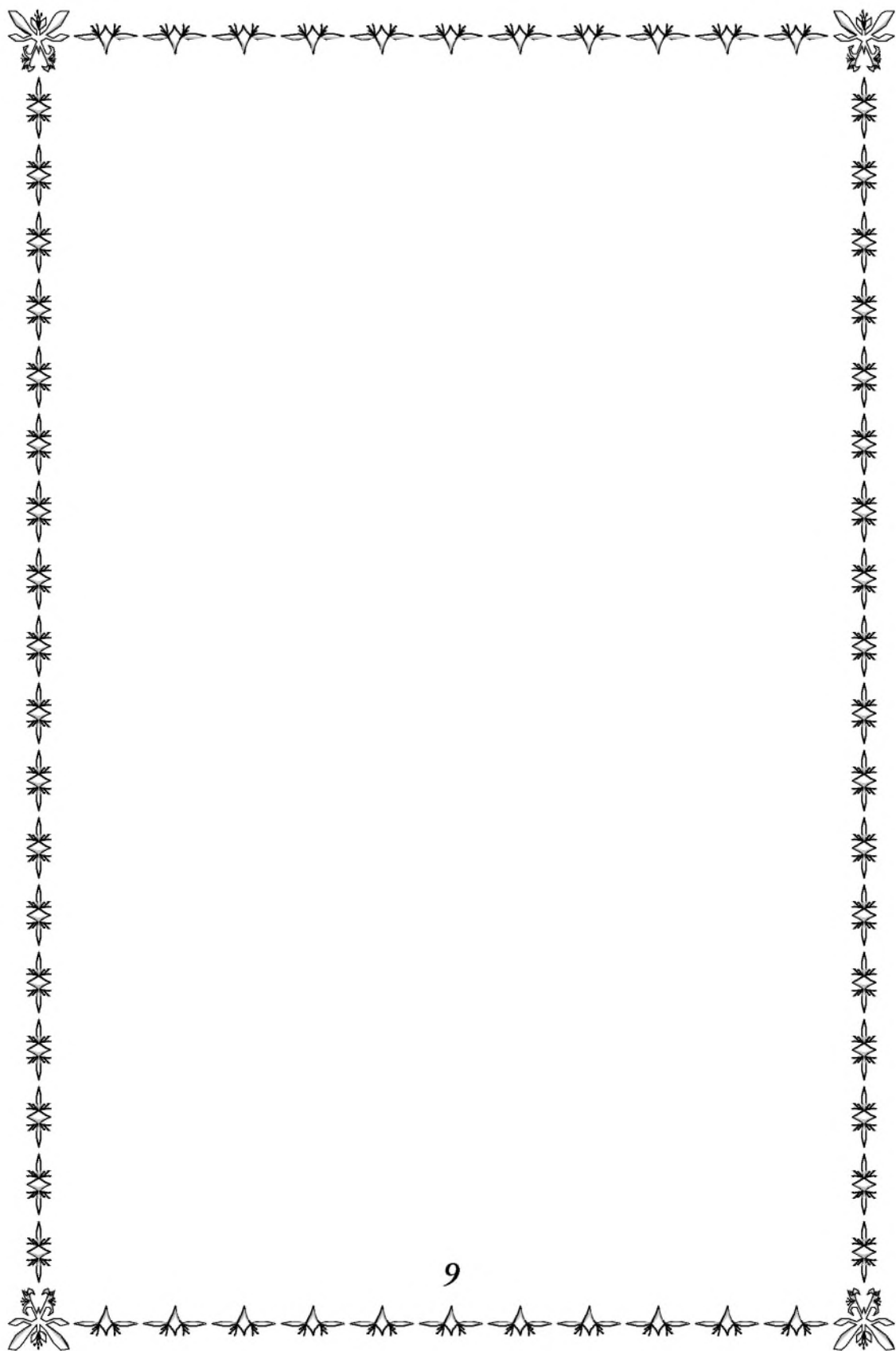

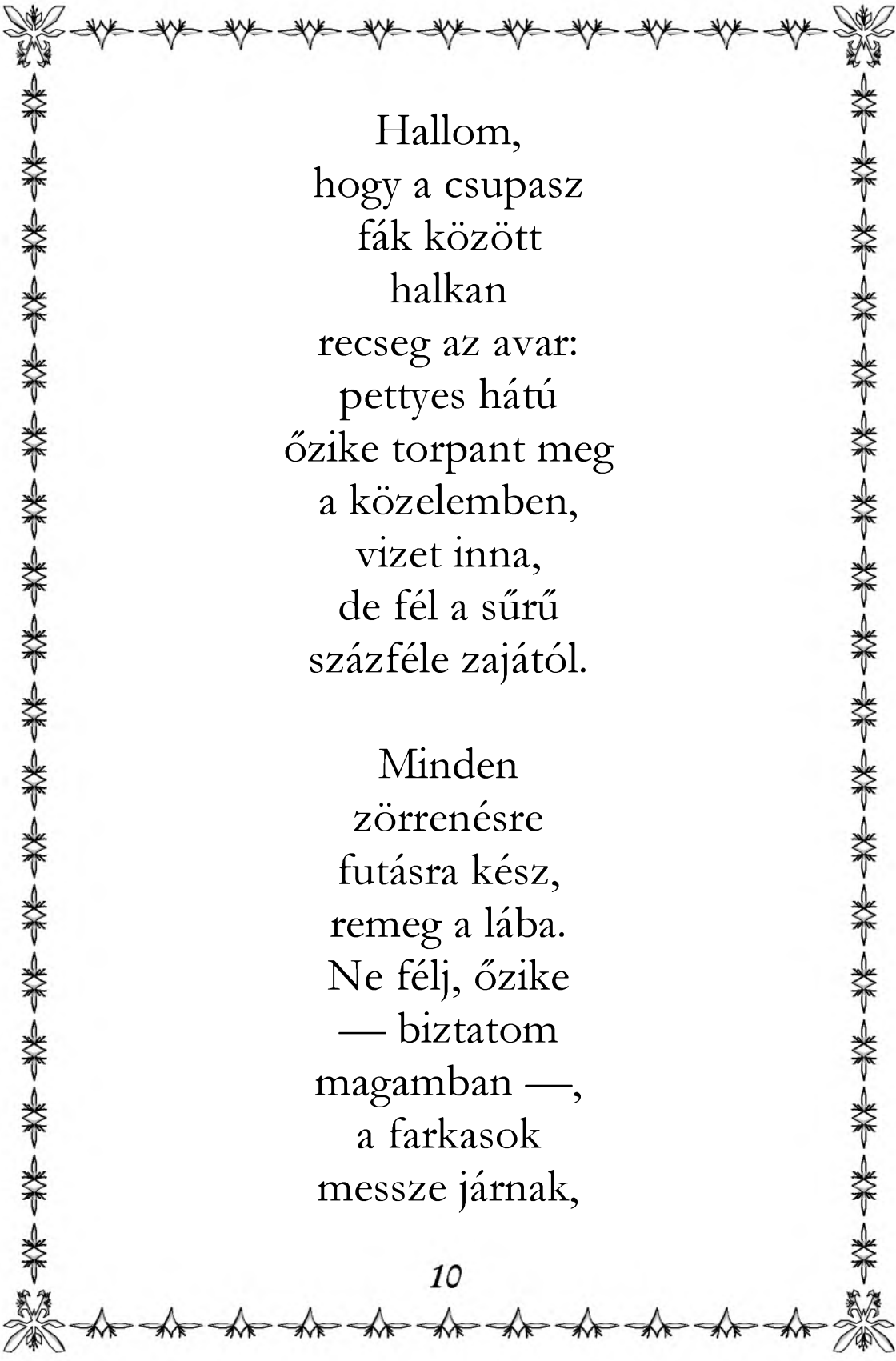
A decorative border of stylized floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

A szomjas őzike

Kipattant
tavaszi rügyek
szemeznek egymással
a fákon,
nap kukucsál
az ágak között,
most már
merészebb,
egyre
bátrabb.

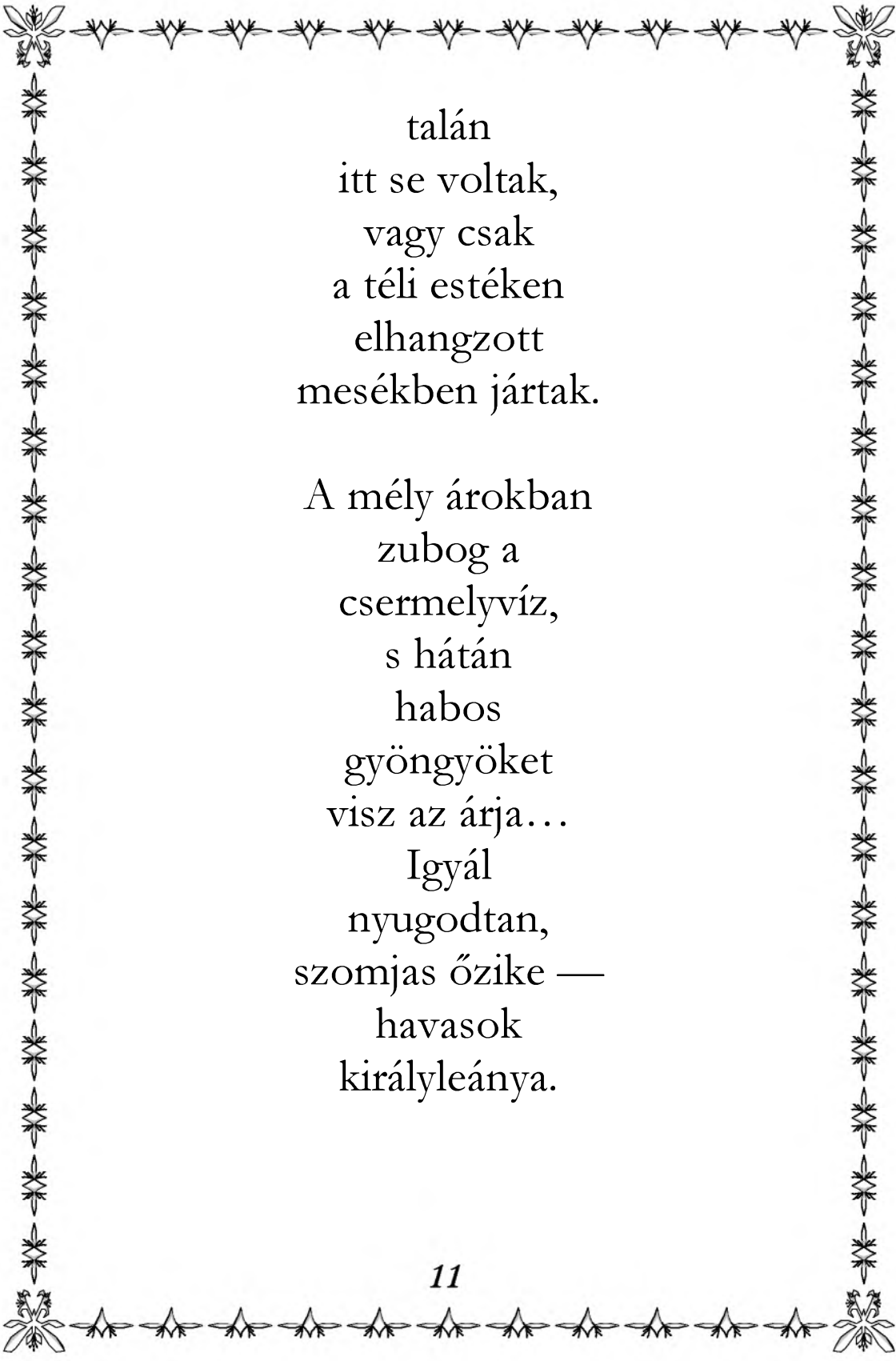
Vizet kortyol
a föld,
az árkokban
mohás köveket
köszöntenek
a csobbanások.

Hallom,
hogy a csupasz
fák között
halkan
recseg az avar:
pettyes hátú
őzike torpant meg
a közelemben,
vizet inna,
de fél a sűrű
százféle zajától.

Minden
zörrenésre
futásra kész,
remeg a lába.
Ne félj, őzike
— biztatom
magamban —,
a farkasok
messze járnak,

talán
itt se voltak,
vagy csak
a téli estéken
elhangzott
mesékben jártak.

A mély árokban
zubog a
csermelyvíz,
s hátán
habos
gyöngyöket
visz az árja...
Igyál
nyugodtan,
szomjas őzike —
havasok
királyleánya.

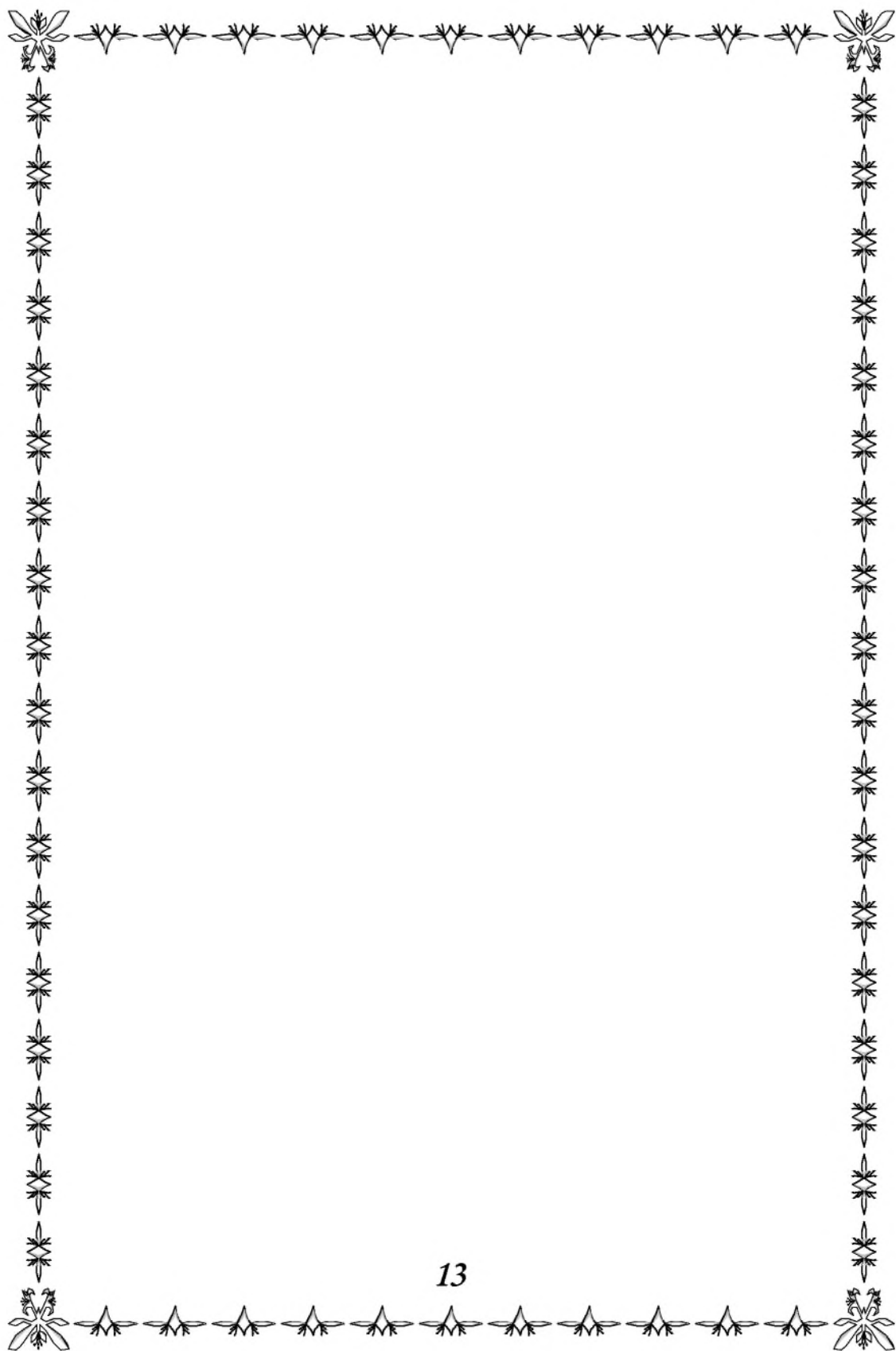

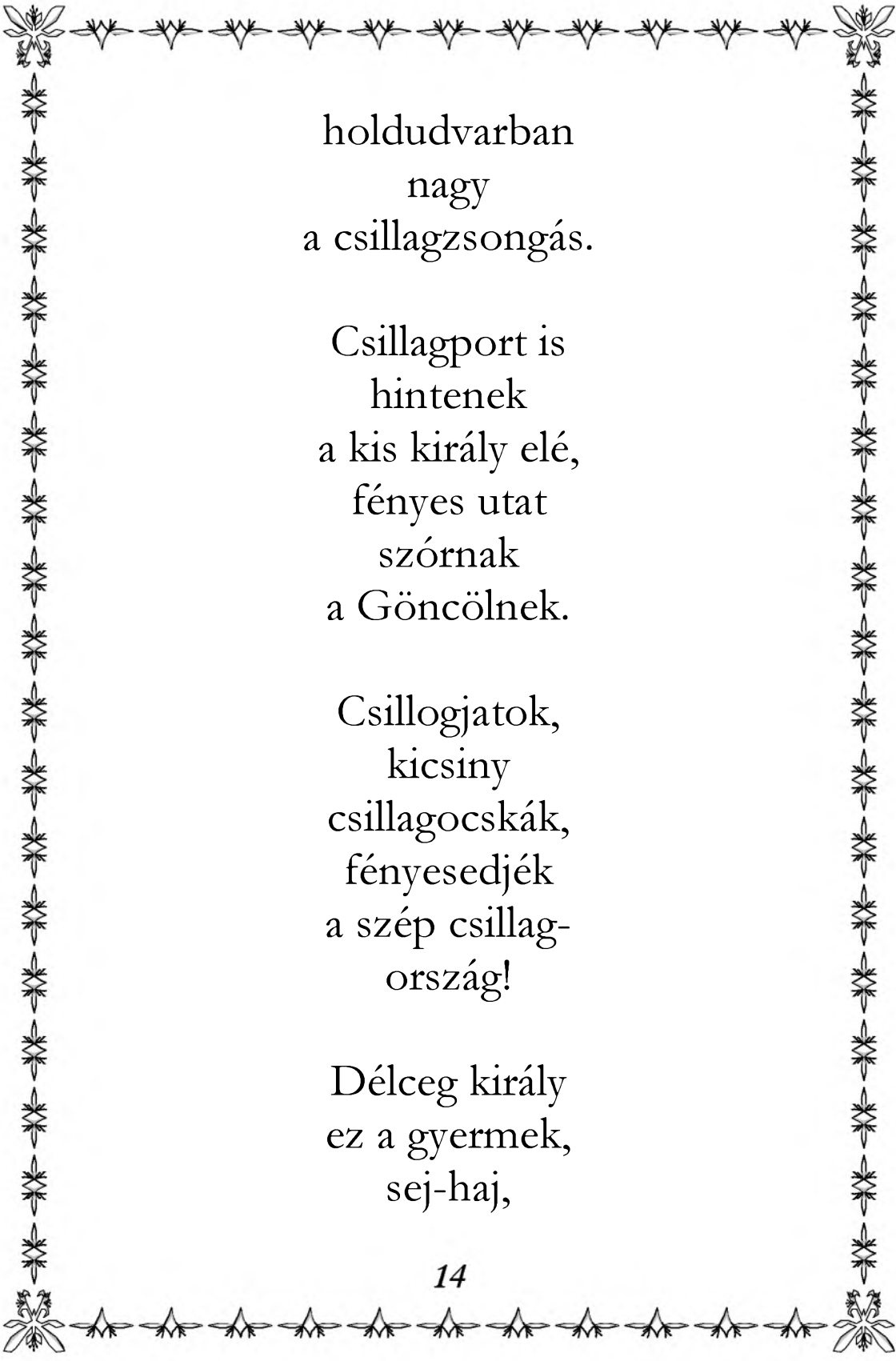
A Göncölszekér

Göncölszekér
ballag az égen,
félre!
Rajta ül
egy gyermekkirály
félve.

A szekerét
pejparipák
húzzák,
oly sebesen,
majdhogynem
felborítják.

Égi ország
emeli
kalapját,

A decorative border made of repeating floral and star-like motifs surrounds the text.

holdudvarban
nagy
a csillagzsongás.

Csillagport is
hintenek
a kis király elé,
fényes utat
szórnak
a Göncölnek.

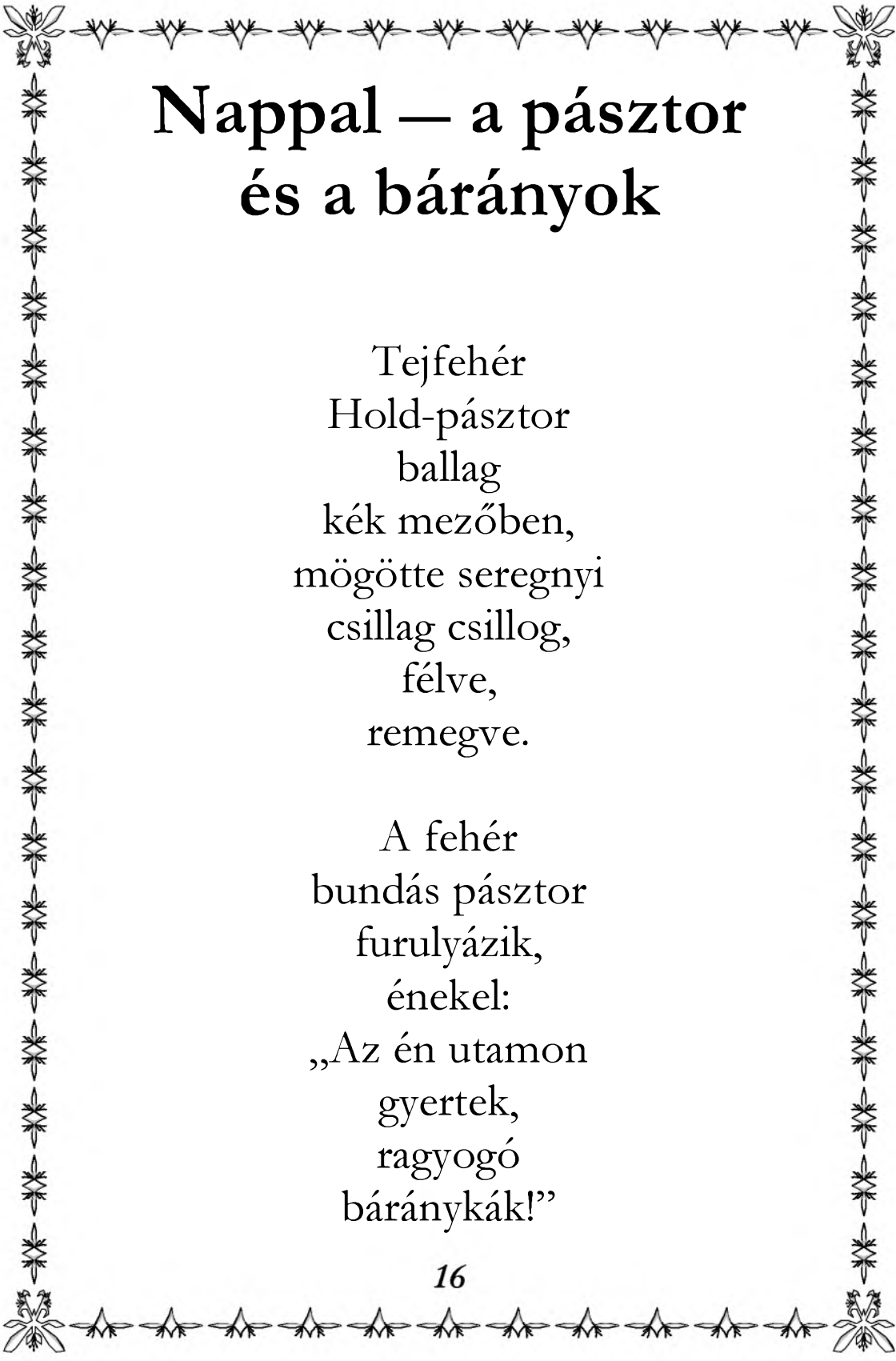
Csillogjatok,
kicsiny
csillagocskák,
fényesedjék
a szép csillag-
ország!

Délceg király
ez a gyermek,
sej-haj,

A decorative border made of repeating floral and star-like motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame with larger, more complex designs at the corners.

fején
ott a Hold-korona,
hej-haj!

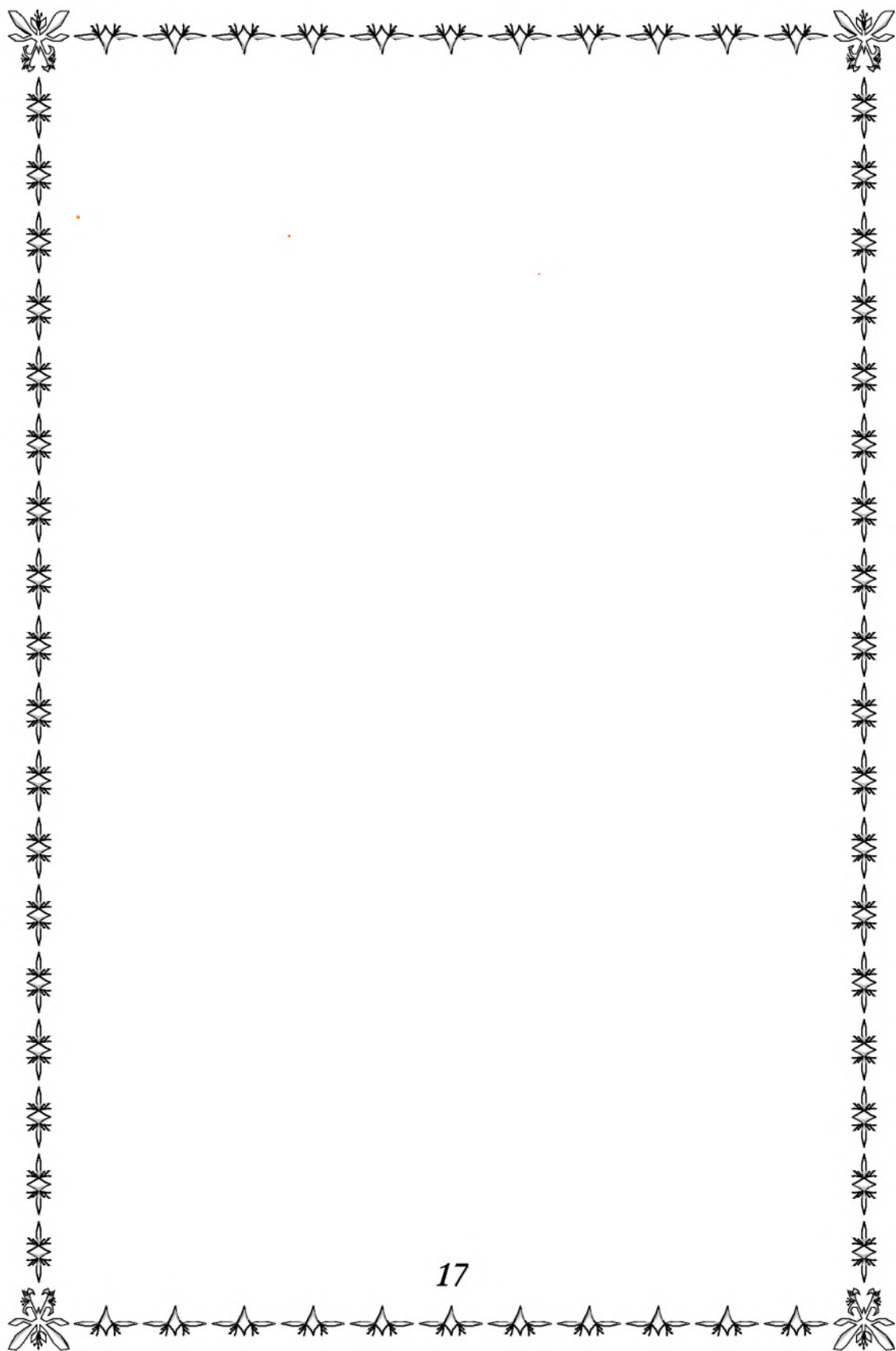
Göncölszekér
bandukol
az égen,
csillagszóró csillog
a gyermek
kezeiben.

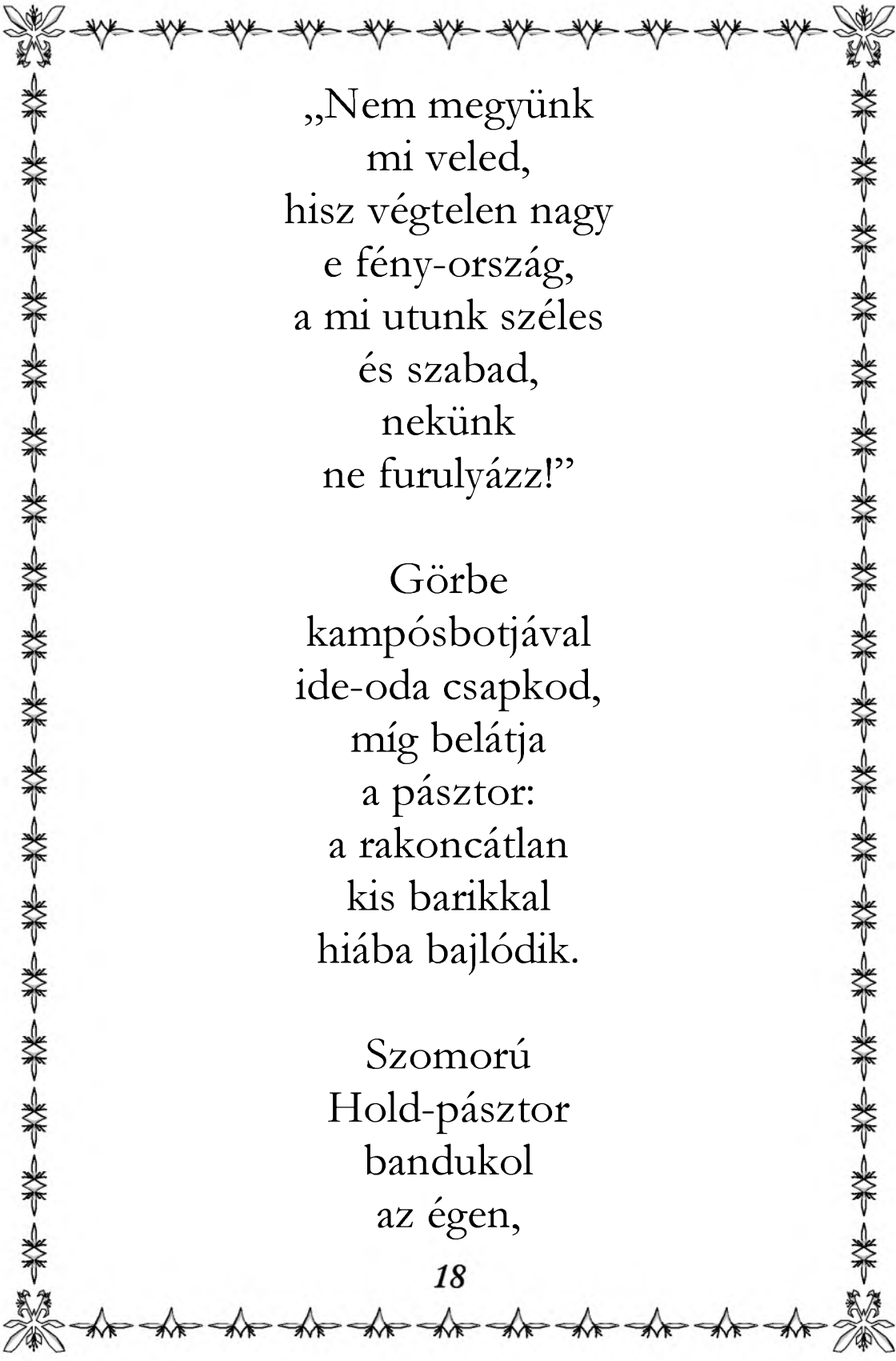

Nappal — a pásztor és a bárányok

Tejfehér
Hold-pásztor
ballag
kék mezőben,
mögötte seregnyi
csillag csillog,
félve,
remegve.

A fehér
bundás pásztor
furulyázik,
énekel:
„Az én utamon
gyertek,
ragyogó
báránykák!”

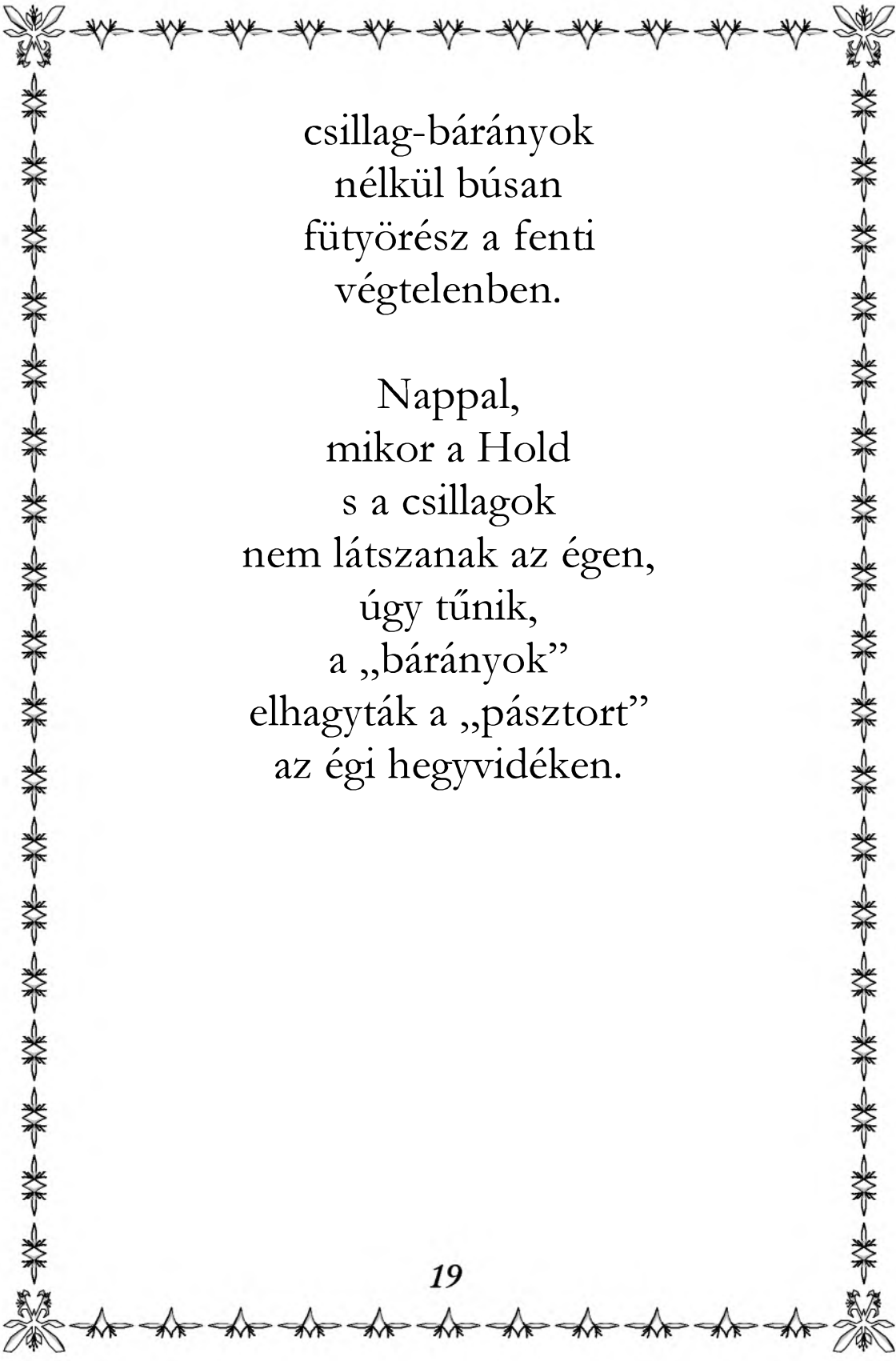

„Nem megyünk
mi veled,
hisz végtelen nagy
e fény-ország,
a mi utunk széles
és szabad,
nekünk
ne furulyázz!”

Görbe
kampósbotjával
ide-oda csapkod,
míg belátja
a pásztor:
a rakoncátlan
kis barikkal
hiába bajlódik.

Szomorú
Hold-pásztor
bandukol
az égen,

A decorative border made of repeating floral and star-like motifs surrounds the text.

csillag-bárányok
nélkül búsan
füttyörész a fenti
végtelenben.

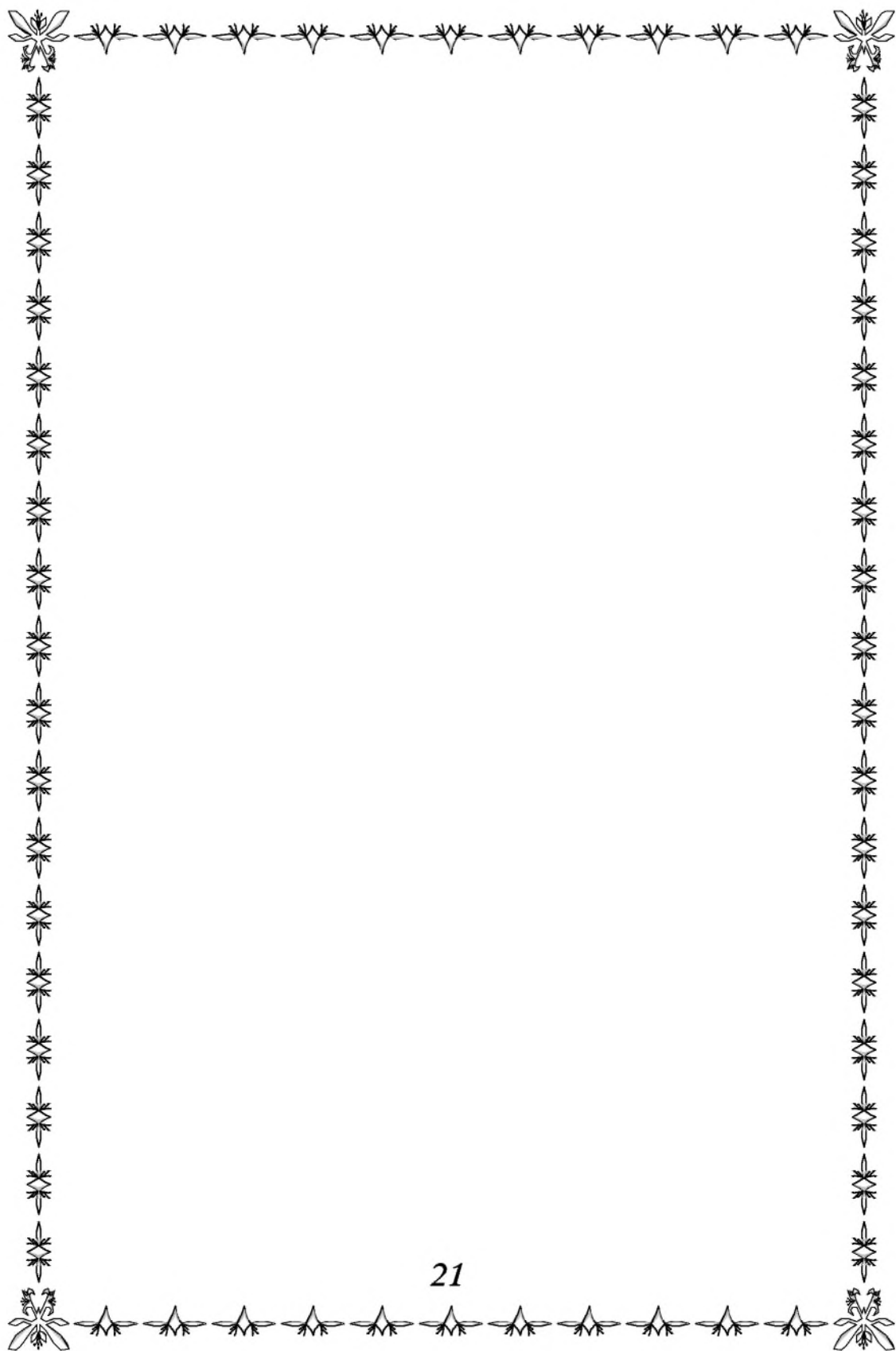
Nappal,
mikor a Hold
s a csillagok
nem látszanak az égen,
úgy tűnik,
a „bárányok”
elhagyták a „pásztort”
az égi hegyvidéken.

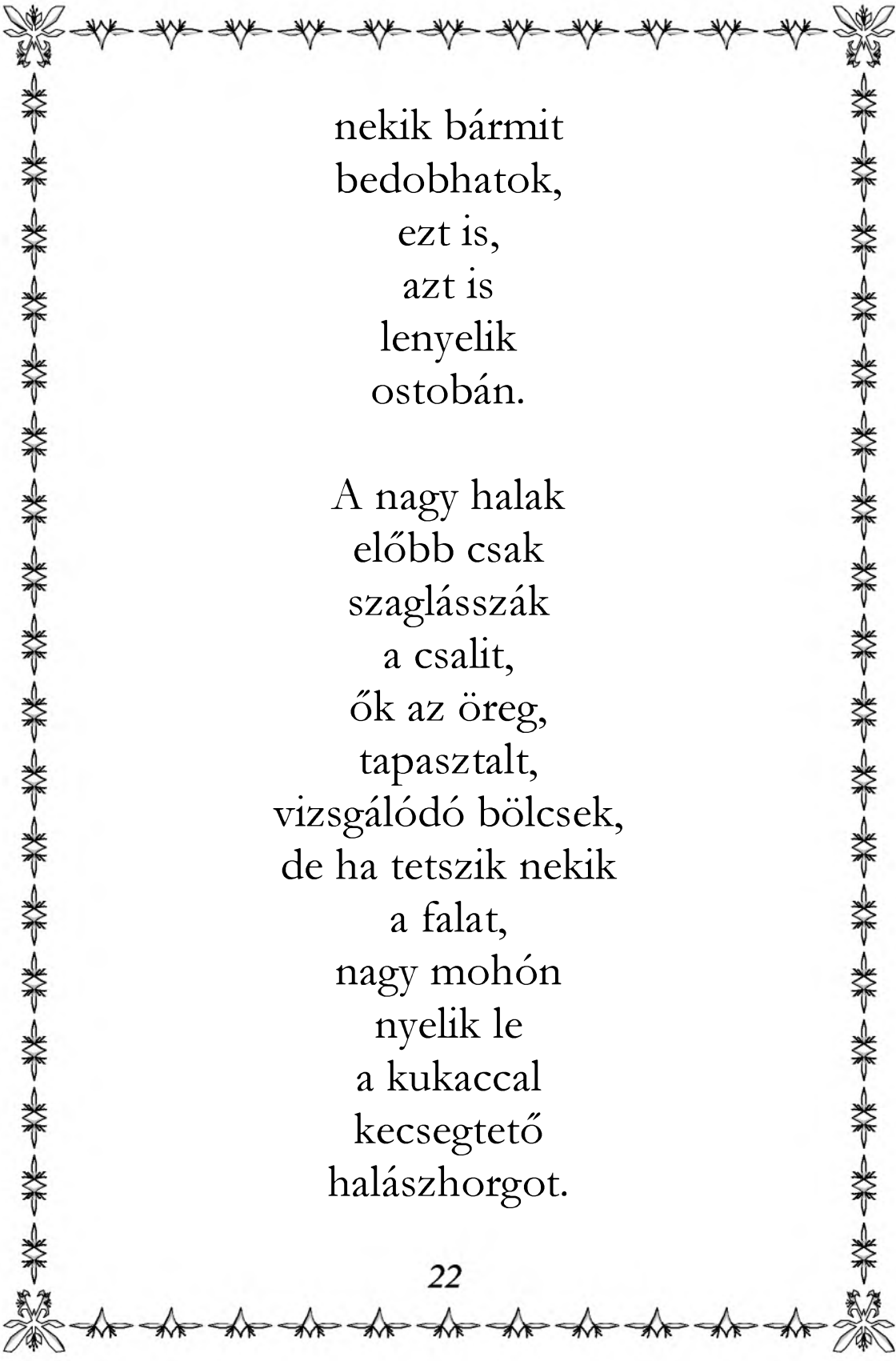
A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text.

A kis horgászfiú

Mesés tó vize
mellett,
kuruttyoló
békák között,
a huncut horgász
én vagyok,
fél szemmel
csakis nagy
halakra
lesek,
s csalétkem
a vízbe dobom.

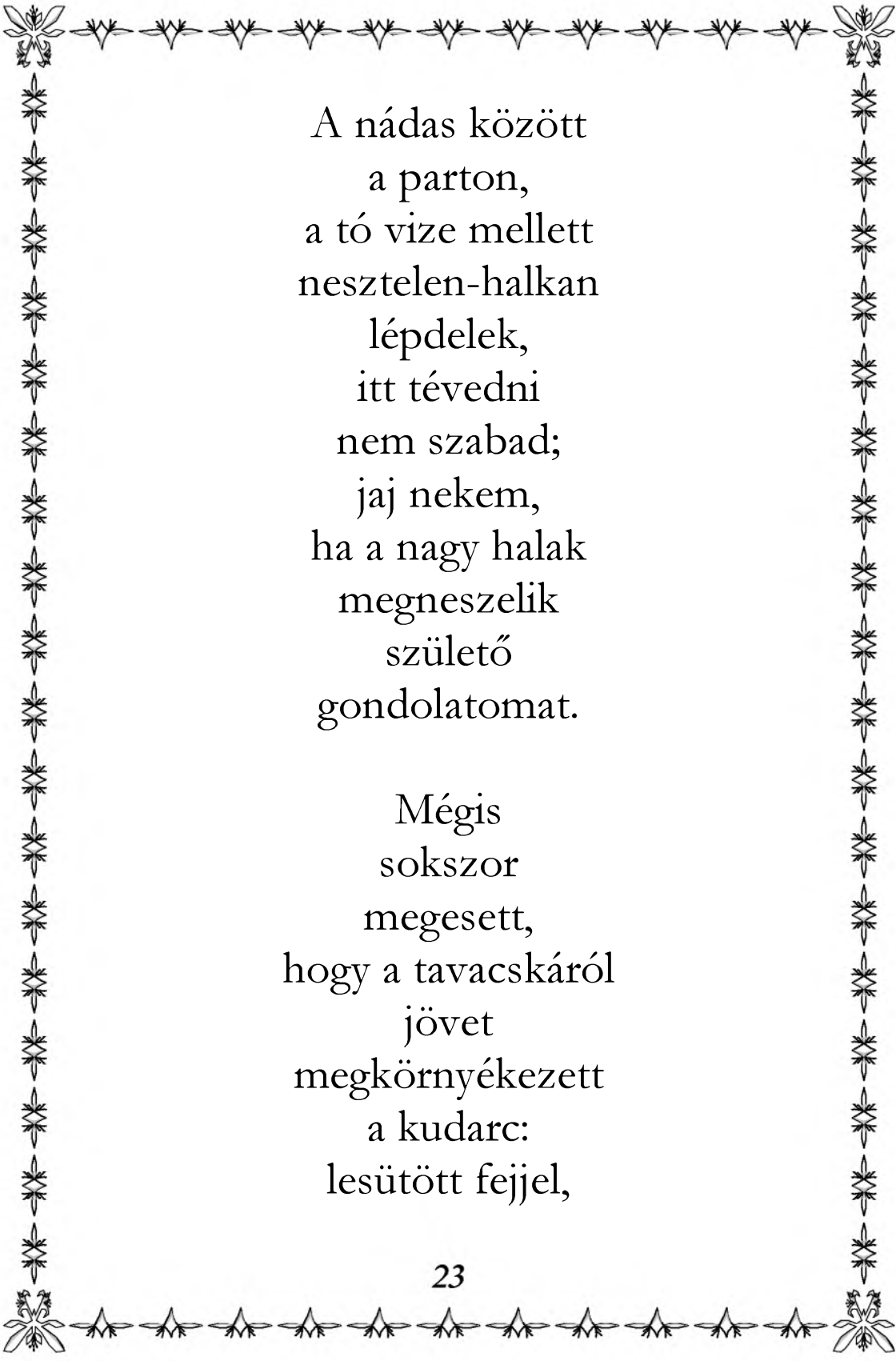
Látom,
az apró
halacskák
olyan bárgyúk,
tudatlanok;

A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text.

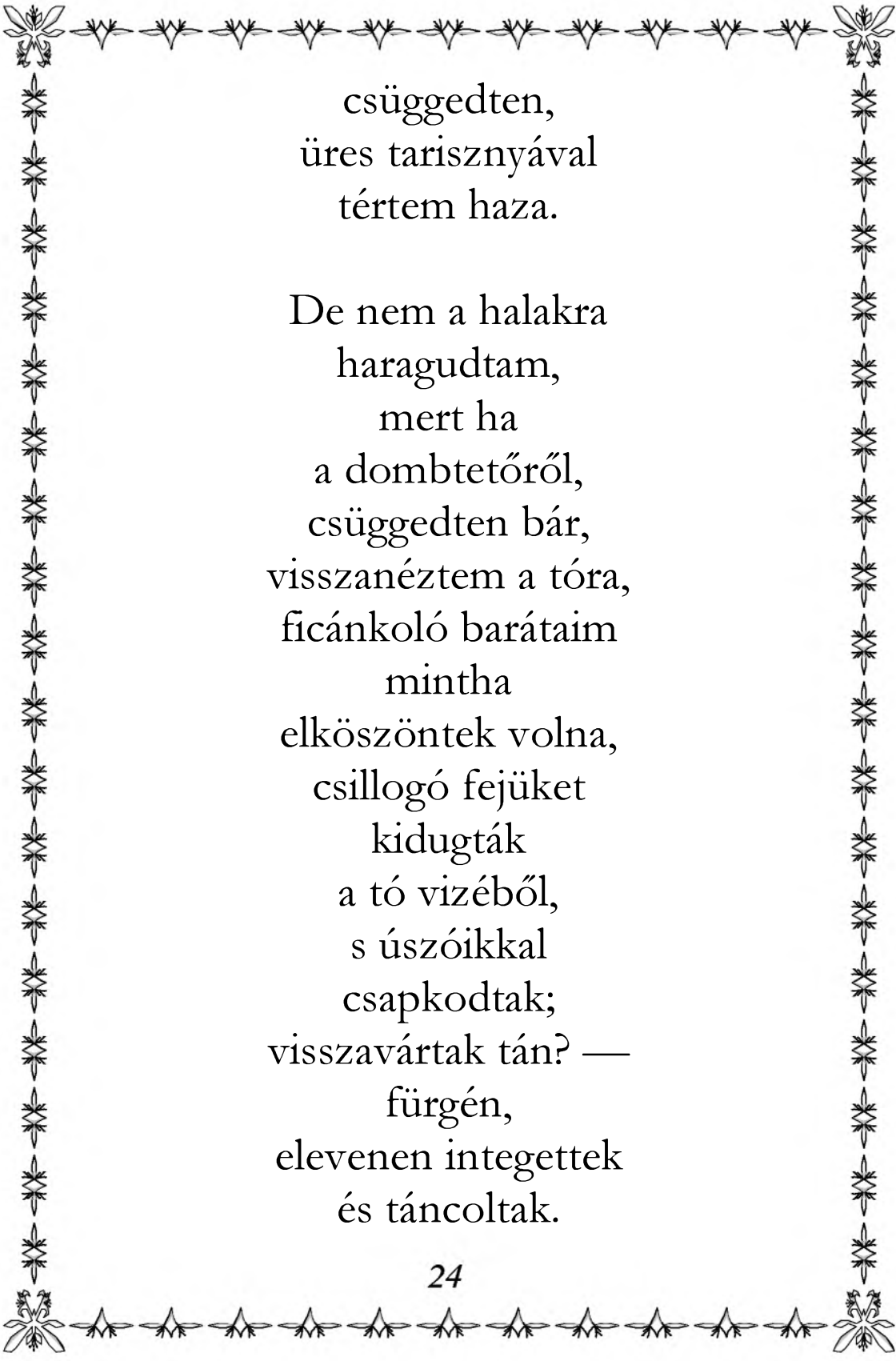
nekik bármit
bedobhatok,
ezt is,
azt is
lenyelik
ostobán.

A nagy halak
előbb csak
szaglásszák
a csalit,
ők az öreg,
tapasztalt,
vizsgálódó bölcsek,
de ha tetszik nekik
a falat,
nagy mohón
nyelik le
a kukaccal
kecsegtető
halászhorogot.

A decorative border of stylized floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

A nádas között
a parton,
a tó vize mellett
nesztelen-halkan
lépdelek,
itt tévedni
nem szabad;
jaj nekem,
ha a nagy halak
megneszelik
születő
gondolatomat.

Mégis
sokszor
megegett,
hogy a tavacskáról
jövet
megkörnyékezett
a kudarc:
lesütött fejjel,

csüggedten,
üres tarisznyával
tértem haza.

De nem a halakra
haragudtam,
mert ha
a dombtetőről,
csüggedten bár,
visszanéztem a tóra,
ficánkoló barátaim
mintha
elköszöntek volna,
csillogó fejüket
kidugták
a tó vizéből,
s úszóikkal
csapkodtak;
visszavártak tán? —
fürgén,
elevenen integettek
és táncoltak.

A decorative border with repeating floral and leaf motifs surrounds the text.

A kíváncsi pele

Este későn
ki szaladgál
oly szabadon,
ki rágcsál
a padláson?
Egér lenne,
vagy ki tudja,
nem baj,
hadd el,
én majd
utánajárok.

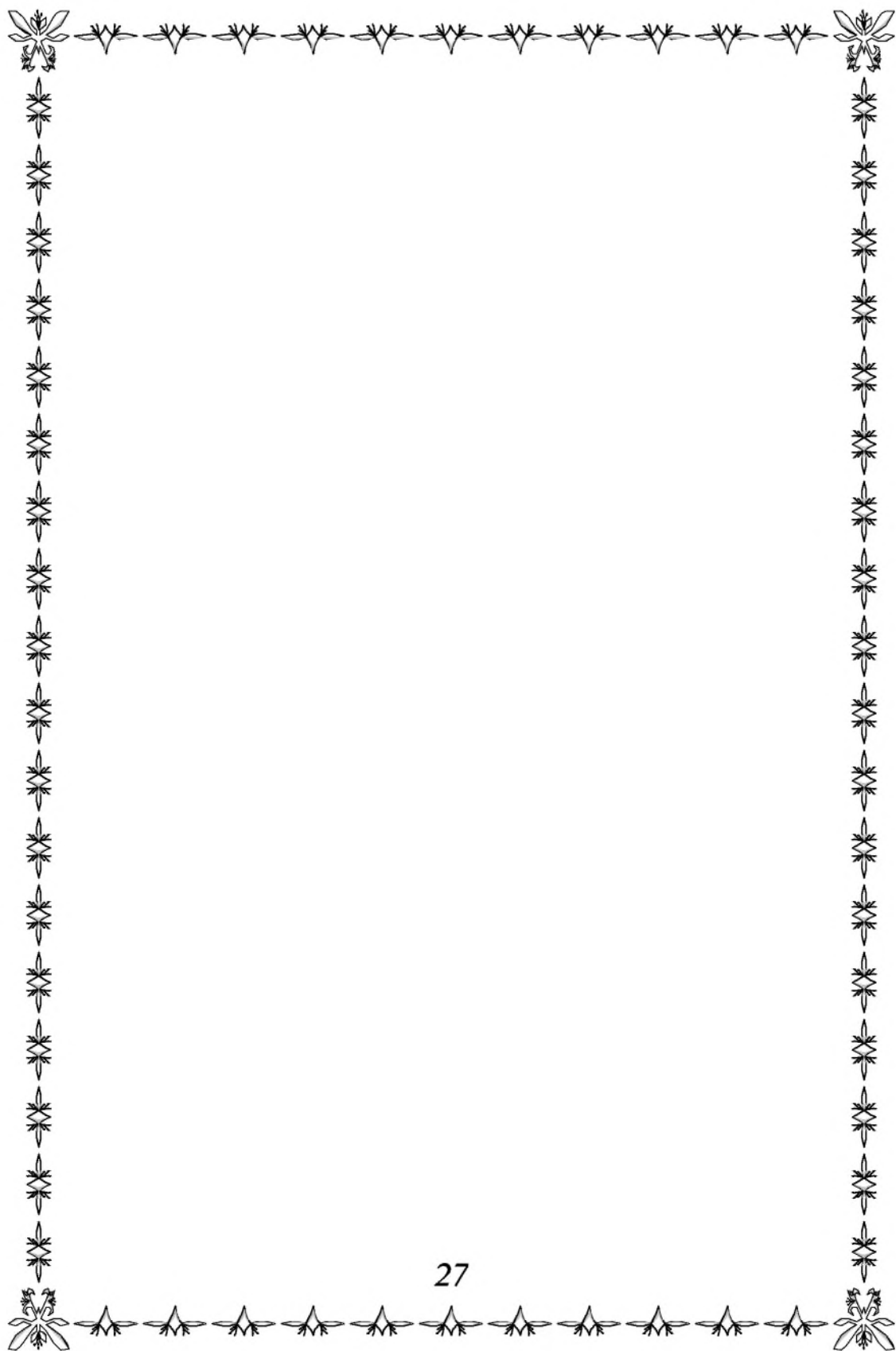
Nem
hangoskodik,
nem is cincog,
de úgy jár-ke,
szaladgál
ide-oda,

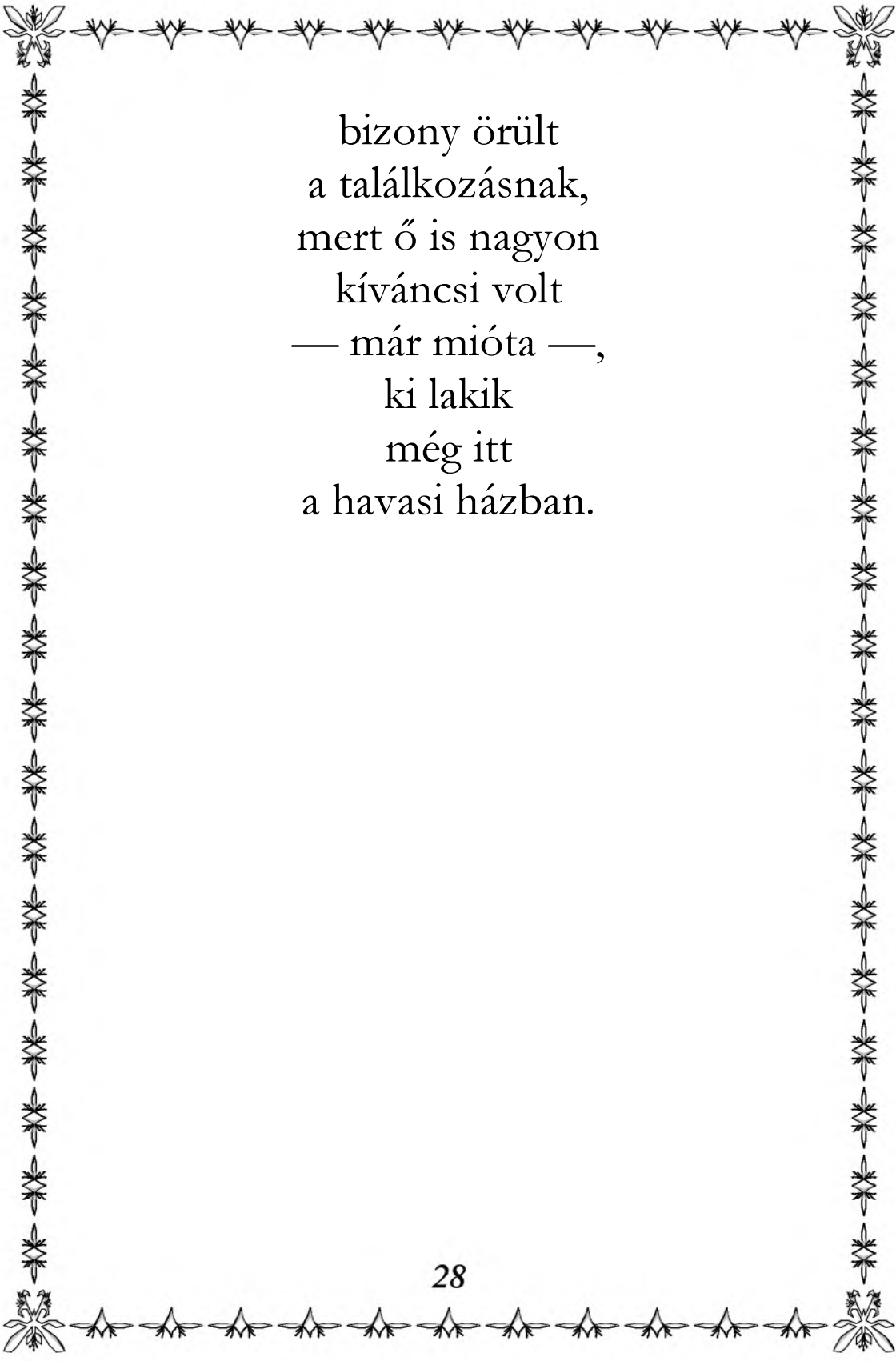

mintha
övé lenne
az erdei házam.

A találgatást
én meguntam,
s reggel
a padlásra
felmentem,
s mit láttam,
komám —
a cserepek alatt,
a szarufán
kicsi
fekete szemű,
bozontos farkú
pele kuporgott,
s nézett rám
a félhomályban.

Nem félt egyáltalán,
el se szaladt,

A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and simpler, repeating patterns along the sides.

bizony örült
a találkozásnak,
mert ő is nagyon
kíváncsi volt
— már mióta —,
ki lakik
még itt
a havasi házban.

A decorative border of stylized floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

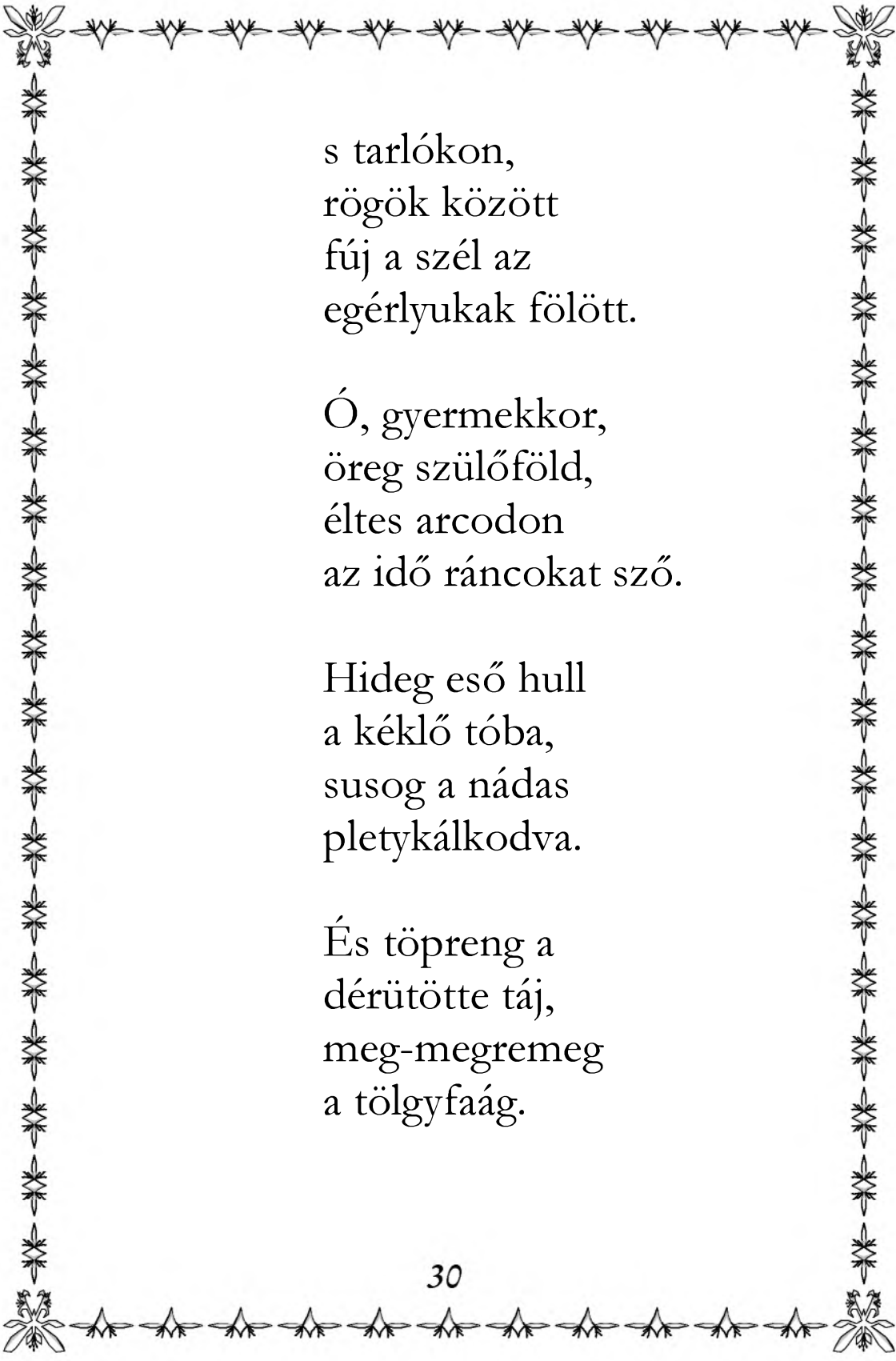
Őszi ének

Ökörnyálból
hálót font az ősz,
füstöl a kémény,
pihen a csősz.

Avar-szőnyegen
alszik a nyár,
kérgesedik,
jaj, későre jár!

A kandallóban
pattog a tűz,
ontja a meleget,
és száll a füst.

Kaszálók
sarjú-erdejében
kikerics-lángok
lengedeznek,

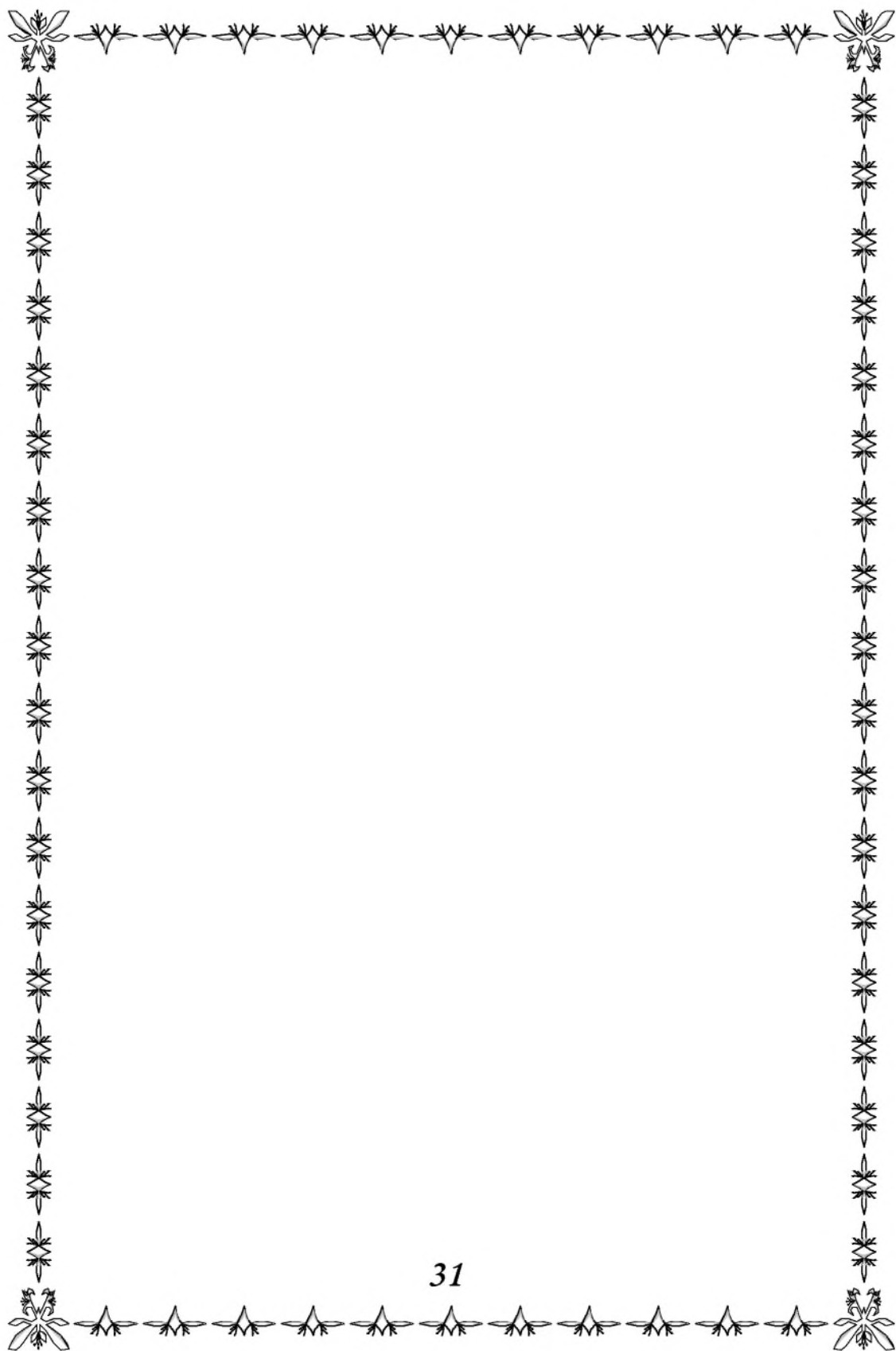
A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and smaller, simpler ones along the sides.

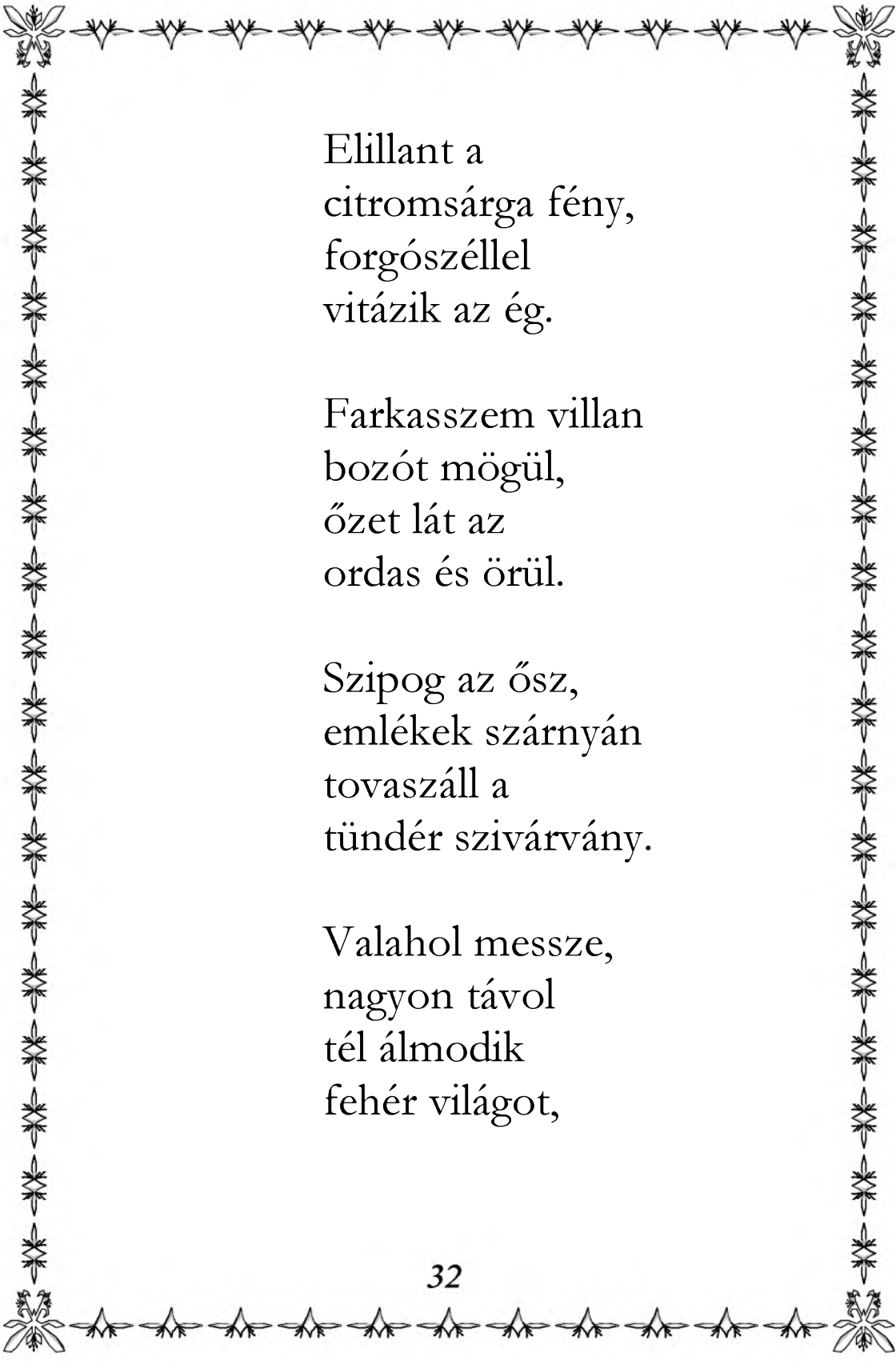
s tarlókon,
rögök között
fúj a szél az
egérlyukak fölött.

Ó, gyermekkor,
öreg szülőföld,
éltes arcodon
az idő ráncokat szó.

Hideg eső hull
a kéklő tóba,
susog a nádas
pletykálkodva.

És töpreng a
dérütötte táj,
meg-megremeg
a tölgyfaág.

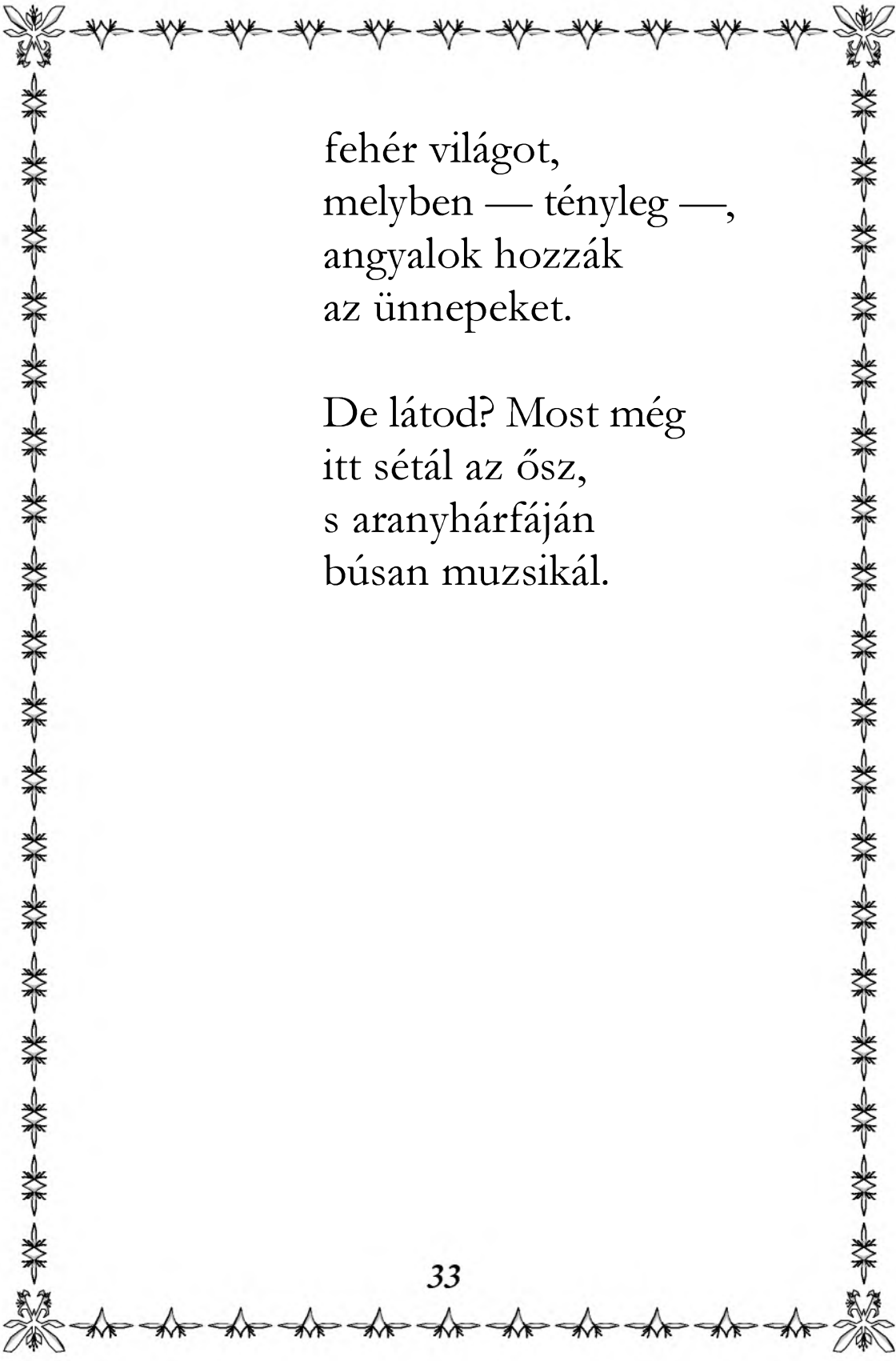
A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame with larger, more complex designs at the corners.

Elillant a
citromsárga fény,
forgószéllel
vitázik az ég.

Farkasszem villan
bozót mögül,
őzet lát az
ordas és örül.

Szipog az ősz,
emlékek szárnyán
tovaszáll a
tündér szivárvány.

Valahol messze,
nagyon távol
tél álmodik
fehér világot,

A decorative border made of repeating floral and star-like motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and simpler, repeating patterns along the sides.

fehér világot,
melyben — tényleg —
angyalok hozzák
az ünnepeket.

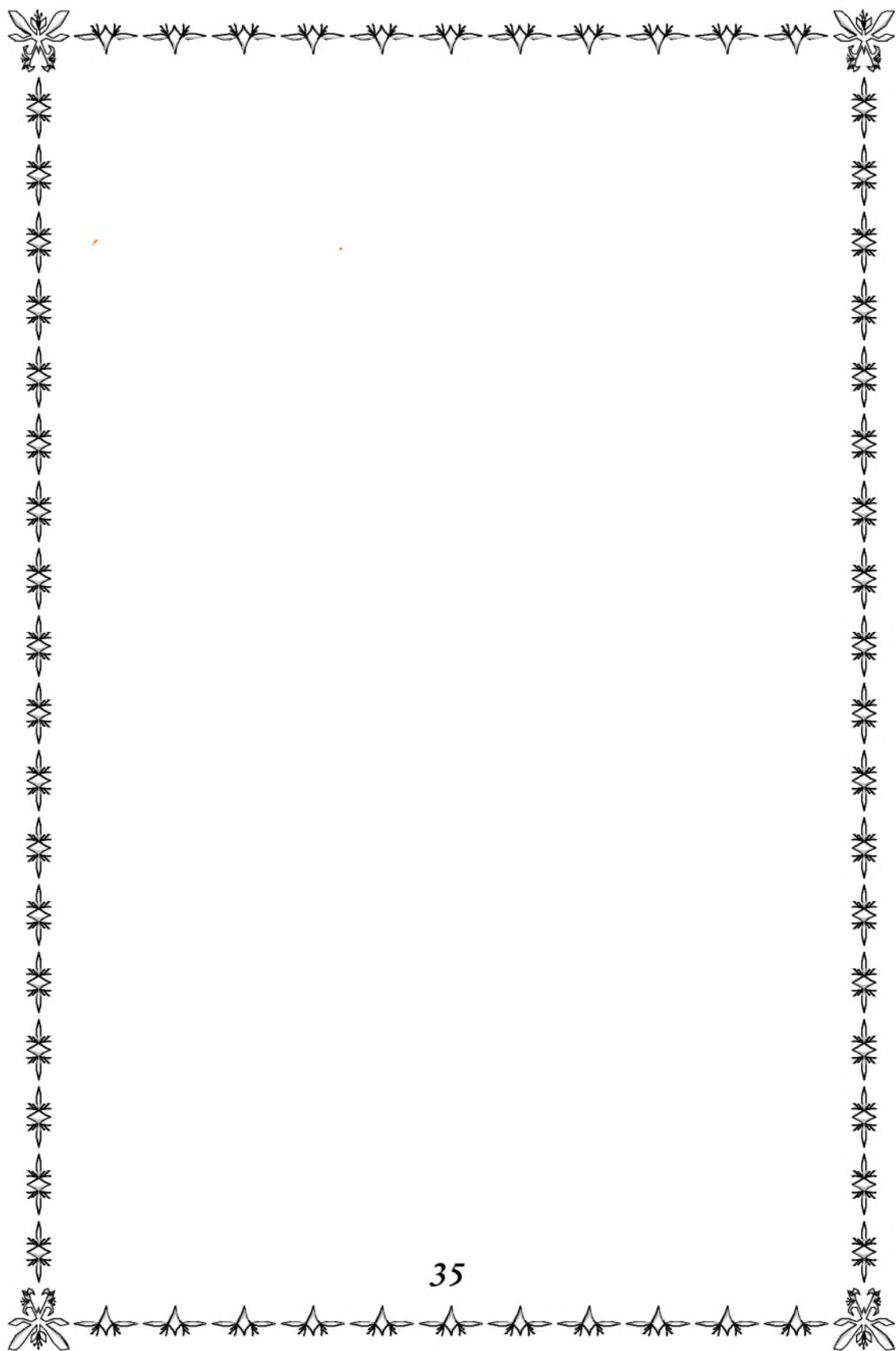
De látod? Most még
itt sétál az ősz,
s aranyhárfáján
búsan muzsikál.

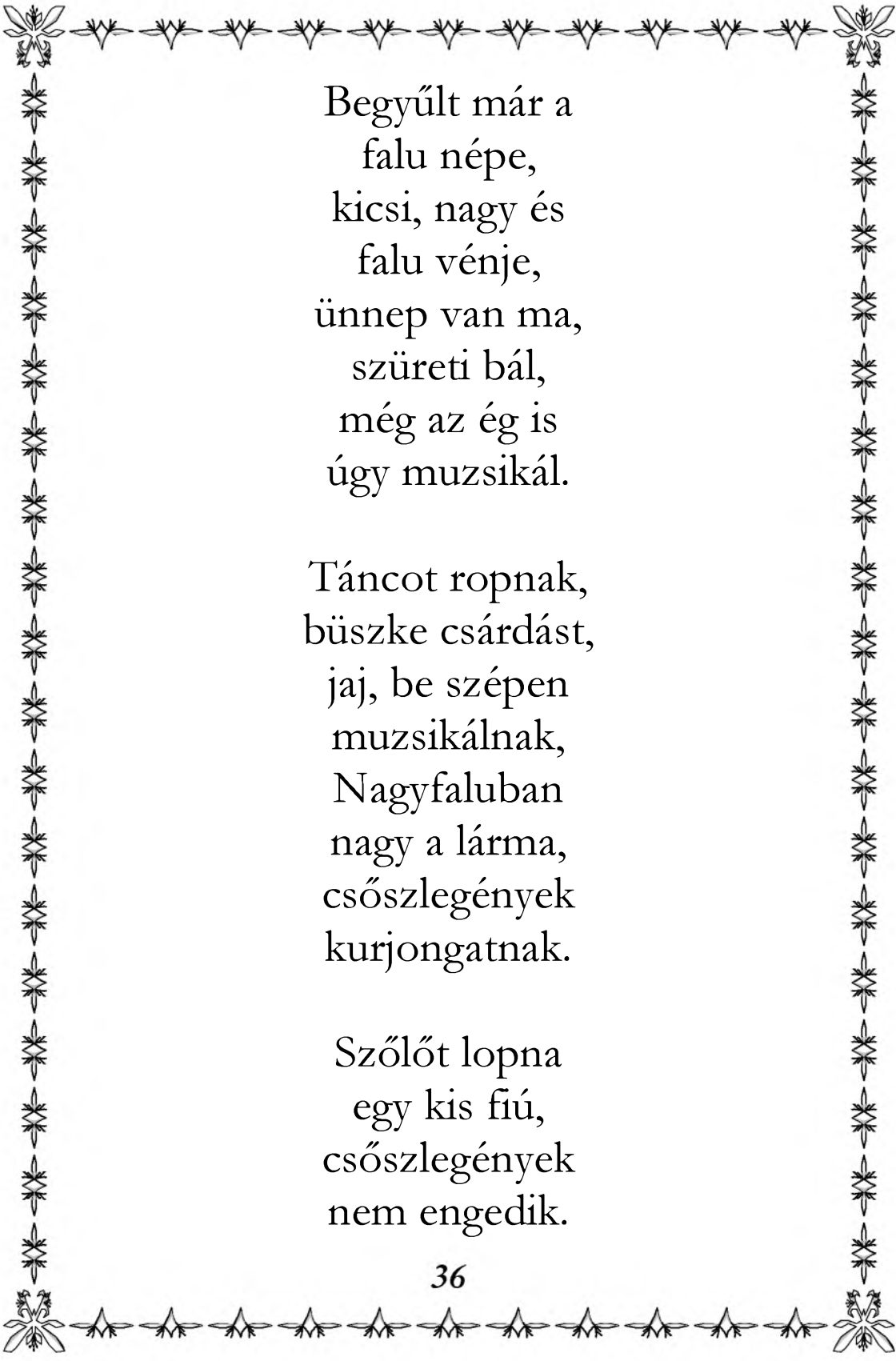
A decorative border with repeating floral and star-like motifs surrounds the text.

Szüreti bál Nagyfaluban

Zendül a zeneszó,
csőszlegények
ülnek fehér
paripán,
árvalányhaj leng
kalapjukon,
várják őket
Nagyfaluban.

Mének húzta
szekerekben
csőszleányok
énekelnek,
gyöngyös párta
szép fejükön,
kötényükben
kis bokréta.

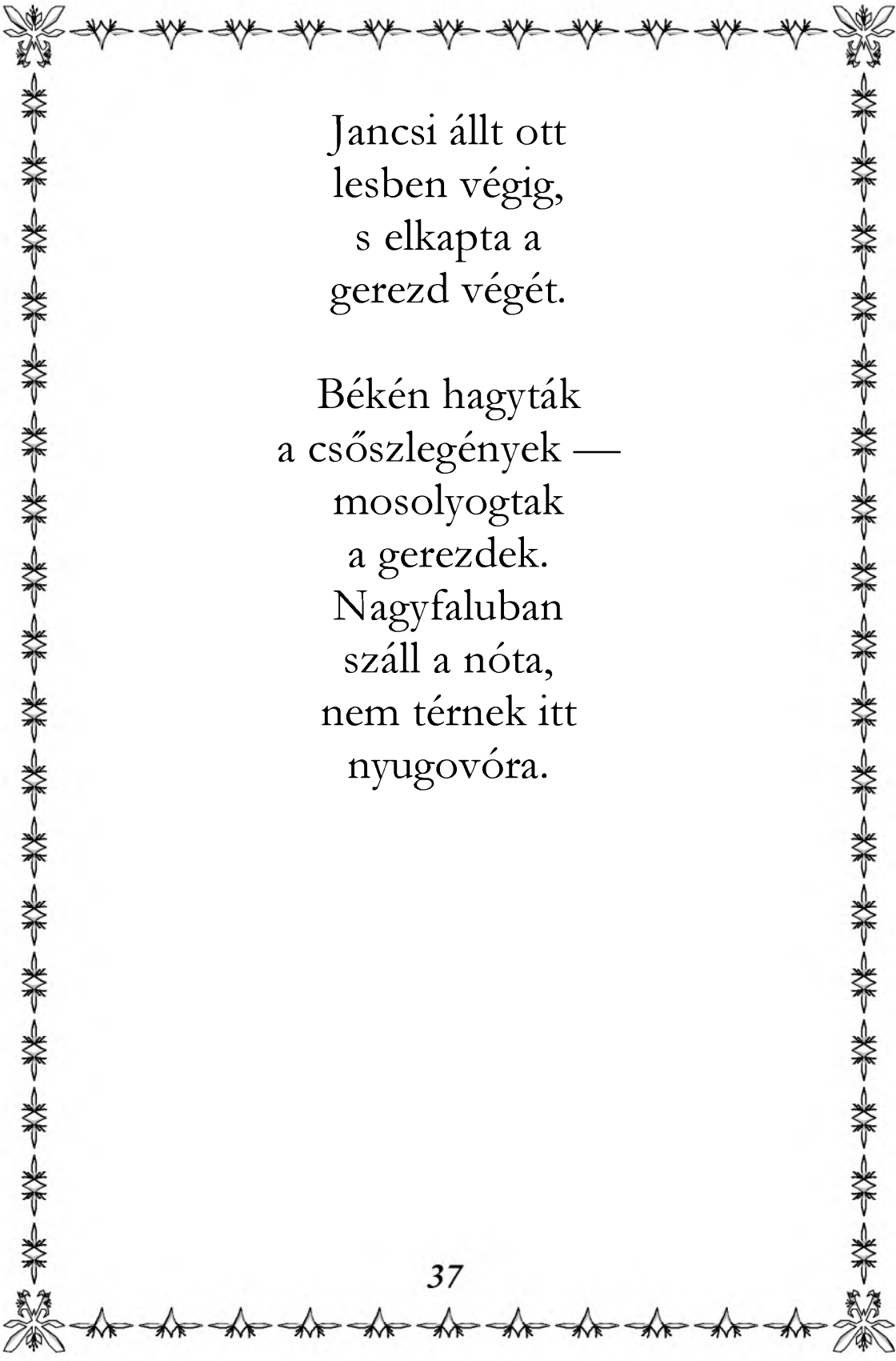

A decorative border of stylized floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

Begyűlt már a
falu népe,
kicsi, nagy és
falu vénje,
ünnep van ma,
szüreti bál,
még az ég is
úgy muzsikál.

Táncot ropnak,
büszke csárdást,
jaj, be szépen
muzsikálnak,
Nagyfaluban
nagy a lárma,
csőszlegények
kurjongatnak.

Szőlőt lopna
egy kis fiú,
csőszlegények
nem engedik.

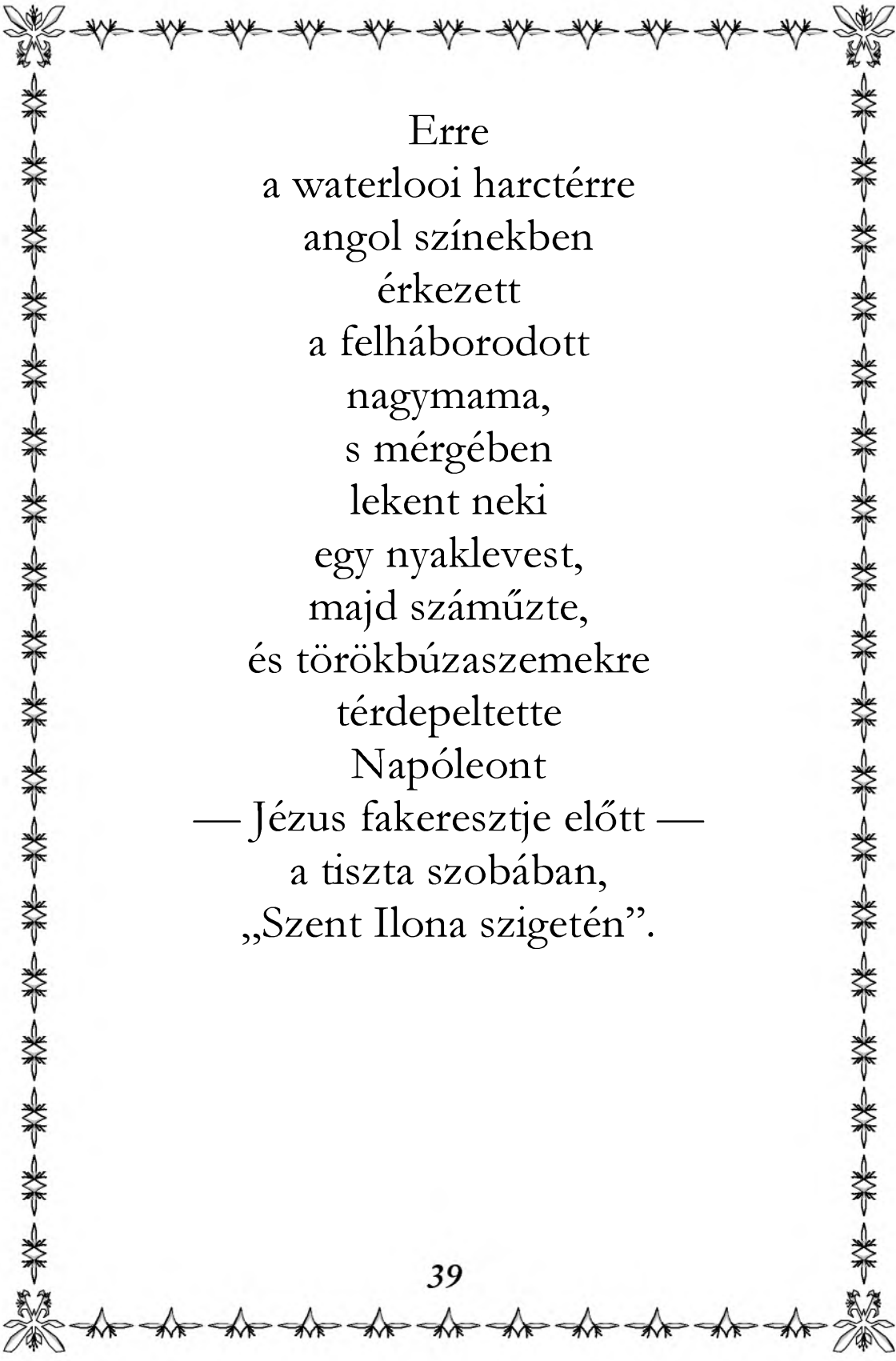
A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and smaller, simpler ones along the sides.

Jancsi állt ott
lesben végig,
s elkapta a
gerezd végét.

Békén hagyták
a csőszlegények —
mosolyogtak
a gerezdek.
Nagyfaluban
száll a nóta,
nem térnek itt
nyugovóra.

Napóleon kudarca

Tamás
koptatott
farmernadrágban,
himbálózó,
fenyőfa színű
lakkozott falovacskáján
műanyag
játék kardjával
addig mímelte
Bonaparte Napóleont,
míg a heves
viaskodásban
lerántotta
az asztról
a csipkés terítőt
a porcelánhalakkal
és a kerámiavázával együtt.

A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text. The motifs are arranged in a rectangular frame, with larger, more complex designs at the corners and smaller, simpler ones along the sides.

Erre
a waterlooi harctérre
angol színekben
érkezett
a felháborodott
nagymama,
s mérgében
lekent neki
egy nyaklevest,
majd száműzte,
és törökbúzaszemekre
térdepeltette
Napóleont
— Jézus fakeresztje előtt —
a tiszta szobában,
„Szent Ilona szigetén”.

TARTALOM

A mackó és a hóvirág 5

A szomjas őzike 8

A Göncölszekér 12

Nappal — a pásztor
és a bárányok 16

A kis horgászfiú 20

A kíváncsi pele 25

Őszi ének 29

Szüreti bál Nagyfaluban 34

Napóleon kudarca 38

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ

A könyv szerkesztője: CSIRE GABRIELLA

Képszerkesztő: Beke Sándor-Olivér

Nyomdai előkészítés:

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó

A szerkesztőség postacíme:

535600 Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 87

Telefon/fax: 00-40-266-212703

E-mail: egk@freemail.hu; egondolat@yahoo.com

ISBN 978-973-8320-98-7

www.erdelyigondolat.ro

Készült az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó Nyomdájában,
Székelyudvarhelyen

Az
ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ
gondozásában megjelent gyermek- és ifjúsági irodalom

Elek apó Cimborája — Antológia
(Válogatás a *Cimbora* 1922—1929-es évfolyamaiból)

Ráduly János: Az árnyékok lakodalma (Gyermekversek)

Kercsó Attila: Csigaséta (Gyermekversek)

Csire Gabriella: Áprilisi tréfa (Gyermektörténetek)

Beke Sándor: Kezemben jégvirág (Gyermekversek)

Csire Gabriella: Ráma és Szitá csodálatos története (Két eposz-átdolgozás)

Beke Sándor: Bohókás ábécé (Gyermekversek)

Beke Sándor: Hajóval a Déli-sarkon (Gyermekversek)

Megszólal az aranycsengő (Karácsonyi versek és történetek)

Ráduly János: A galambleány (Tündérmesék)

Papp Attila: Oktondi okosok (Verses mesék)

Kifestőkönyv (Karancsi Sándor rajzaival)

László László: Erdélyi fejedelmek (Tanulmány)

K. Kovács András: Őzgidák (Gyermekversek)

Szente B. Levente: Az ezüsthajú tündérleány (Mesék)

Ráduly János: Gyöngyvirág királyfi (Népmesék)

P. Buzogány Árpád: Hattyúhívó (Gyermekversek)

Zsidó Ferenc: Szent Anna tavától a bihari Asszonyszigetig
(Erdélyi magyar mondák)

Nagy Olga: A Nap küzdelme a Föld népéért (Meseregény)

Marton Lili: Táltos János (Meseregény)

Vöö Gabriella: A medve, a farkas és a róka komasága (Állatmesék)

Ráduly János: Szitakötőtánc (Gyermekversek)

Csire Gabriella: Itt járt Mátyás király (Kis történetek a nagy királyról)

Csire Gabriella: Münchhausen báró barangolásai
a nagyvilágban (Átdolgozás)

Ráduly János: Mikor volt egy lovon hét patkó? (Találós kérdések)

Ráduly János: Az igazat éneklő madár (Székely népmesék)

Csire Gabriella: Turpi Lak (Meseregény)

Derék borsszem vitéz. Szász népmesék (Fordította: Zsidó Ferenc)

Baricz Lajos: Kakukk és Habakuk (Gyermekversek)

Csire Gabriella: Az aranyhal palotája (Tarka történetek)

László László: A nándorfehérvári diadal (Történeti mondák)

Gub Jenő: Rapsóné rózsája (Erdélyi mondák, legendák, regék, tündérmesék)

A Tordai-hasadéktól Szent Anna taváig (Mondák, legendák, regék, tündérmesék)

Ráduly János: A tulipános láda (Kis-Küküllő menti
székely népmesék, tréfák, anekdoták kiejtés szerinti lejegyzésben)

Csire Gabriella: Gilgames álmai (Eposz-átdolgozás)

P. Buzogány Árpád: A csengő, aki harang akart lenni (Mesék, történetek)

Csire Gabriella: Trója (A trójai mondakör)

Ráduly János: Hová, hová, Laji bátyám? (Kis-Küküllő menti
székely népmesék, mondák, tréfák kiejtés szerinti lejegyzésben)

Benedek Elek: Szent Anna tava (Elek apó mondáiból)

Beke Sándor: Álom a Titanicon (Elbeszélő költemény)

Csire Gabriella: Egy magyar kalandor ifjúsága
(Gvadányi József *Rontó Pál* c. elbeszélő költeménye nyomán)

Becsüld a népet! (A *Székely Útkereső* gyermekirodalmi antológiája)

Ráduly János: A legkisebb leány szerencséje (Székely népmesék)

Kriza János: Borsszem Jankó (Székely népmesék)

Benedek Elek: Gyöngyvirág Palkó (Székely népmesék)

Jakab Rozália: A pórul járt pásztorlegényke (Nyikó menti székely népmesék)

Ráduly János: A muzsikáló tücsök (Székely állatmesék)

P. Buzogány Árpád: Öregapó muzsikája (Mesék)

Ráduly János: Király Bözsi hegedűje (Székely népmesék)

Ráduly János: Szép Fuvella története

(Székely népmesék a Kis-Küküllő mentéről kiejtés szerinti lejegyzésben)

Ráduly János: A farkas és az őzike

(Székely állatmesék a Kis-Küküllő mentéről kiejtés szerinti lejegyzésben)

Tündér Ilona *(Széphistória)*

Ráduly János: Csaba ösvénye *(Székely népmondák. I.)*

Ráduly János: Alagút a Küküllőig *(Székely népmondák. II.)*

Ráduly János: A Hajnalcsillag keletkezése *(Székely népmondák. III.)*

Székely karácsony

Versek és elbeszélések karácsony ünnepéről (Kisantológia)

Karácsonyi álom. Magyar írók és költők karácsonya *(Antológia)*

Jancsik Pál: Fecskeszárnyon száll a nyár *(Gyermekversek)*

Beke Sándor: Góbé Miska *(Tréfás költemény)*

Nagy Irén: Veletek dalol sok ezüst madárka *(Gyermekversek)*

Ráduly János: Gyere már, Jégtörő Mátyás *(Gyermekversek)*

Csire Gabriella: Vitéz Háry János

Garay János Az obsitos című elbeszélő költeménye nyomán (Mese)

Beke Sándor: Szépséges kislakók *(Költemény)*

Vitéz Kádár István *(Históriás ének)*

P. Buzogány Árpád: A csengős bárány és a napocska *(Gyermekversek)*

Ráduly János: Janka és a csitkóbogár *(Kisgyermekbeszéd)*

Csire Gabriella: Árgirus királyfi és az aranyalmák

Gergei Albert Árgirus históriája nyomán (Mese)

Csire Gabriella: A párjanincs János Vitéz

Petőfi Sándor János Vitéz című elbeszélő költeménye nyomán (Mese)

Baricz Lajos: A templom egere *(Verses mese)*

Beke Sándor: Havasok királyleánya *(Gyermekversek)*

Megjelenés előtt:

Csire Gabriella: Csaba és a Nap fia

Vörösmarty Mihály Tündérvölgy című elbeszélő költeménye nyomán (Mese)

A decorative border made of repeating floral and leaf motifs surrounds the text and the page number. The motifs are arranged in a rectangular frame with larger, more complex designs at the corners.

Jánky Béla: Szeretnék csörgőóra lenni (*Gyermekversek*)
Ráduly János: A csodaszarvas nyomdokain (*Székely népmondák. IV.*)
Csire Gabriella: Lúdas Matyi három arca (*Mesenovella*)